

Hyrylän palvelukeskus

Kaavaselostus, ehdotus
asemakaava nro 3615
15.12.2021

Tuusulan kunnan tavoitteena on kehittää Hyrylän keskustaan monipuolinen liikekeskus, asuinrakentamista ja kunnan käyttöön mm. toimistotiloja. Kehitetään vanhan ostoskeskuksen ja linja-autoaseman aluetta sekä kirjaston ja olevien liikerakennusten kortteleita.

Toteuttaa valtuustokauden tavoitteita: 1. "Tarjoamme laadukkaita ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä" ja "2. Luomme tiiviimpiä keskusta-alueita, jotka mahdollistavat monipuolisemmat palvelut".

TUUSULA

**Rakentamisen
taidetta.**

TUUSULAN KUNTA

ASEMAKAAVAN SELOSTUS
ASEMAKAAVAKARTTA NRO 3615
PÄIVÄTTY 15.12.2021

Asemakaavan muutos koskee:

Tuusulan kunnan Hyrylän kunnanosan kortteleita 8028, 33077 ja osaa korttelista 33075 sekä tori-, katu-, liikenne- ja virkistysalueita. Tällä asemakaavalla muodostuvat korttelit 8028, 8095-8097 sekä liikenne-, tori- ja erityisalueita.

Kaavan nimi:
Hyrylän palvelukeskus

Laatija:
Tuusulan kunta, Kasvun ja ympäristön toimialue

Vireilletulosta ilmoittaminen	7.8.2019
Kaavaluonnos	
Kuntakehityslautakunta	18.11.2020
julkinen nähtävilläolo MRA 30 §	6.1. - 7.2.2021
Kaavaehdotus	
kuntakehityslautakunta:	15.12.2021
kunnanhallitus	x.x.2021
julkinen nähtävilläolo MRA 27 §	x.x. - x.x.2021
Hyväksyminen	
kuntakehityslautakunta	x.x.2022
kunnanhallitus	x.x.2022
kunnanvaltuusto	x.x.2022
Voimaantulo	x.x.2022

YHTEYSHENKILÖT KAAVAN VALMISTELUSSA

Asemakaavoitus: Asko Honkanen, kuntasuunnittelupäällikkö

Kaavapiirtäminen: Päivi Parviainen, kaavoitusavustaja

Kunnallistekniikka: Petri Juhola, yhdyskuntatekniikan päällikkö

Liikennesuunnittelu: suunnitteluinsinööri Tiia Numminen, liikenneinsinööri
Jukka-Matti Laakso

Maankäyttö: Päivi Hämäläinen, maankäyttöpäällikkö, Tuija Palkki, maan-
käyttöinsinööri, Hannu Kantola, kiinteistökehityspäällikkö

Tilapalvelukeskus: Mikko Simpanen, tilapalvelupäällikkö

Tuusulan vesihuoltoliikelaitos: vesihuoltoinsinööri Hanna Riihinen, vesihuol-
topäällikkö Jukka Sahlakari

etunimi.sukunimi@tuusula.fi

SISÄLLYSLUETTELO

LIITEMATERIAALI	6
LUETTELO MUUSTA KAAVAA KOSKEVASTA MATERIAALISTA	7
1. TIIVISTELMÄ	9
2. ASEMAKAAVAN KUVAUS	10
Tavoitteet.....	10
Kaavaprosessin ja palvelukeskuksen suunnittelun yhteensovittamisesta....	10
Mitoitus.....	10
Keskusta-alueen oleva rakennuskanta	11
3. Asemakaavan muutosehdotus.....	12
Alueiden käyttötarkoitus ja korttelialueet.....	12
Liikenne.....	24
Keskustan viihtyisyys ja oleskelu.....	33
Taide.....	36
Palvelut.....	37
Esteettömyys.....	38
Luonnonympäristö	38
Rakennussuojelukohteet.....	40
Yhdyskuntatekninen huolto	43
Maaperän rakennettavuus, pohjarakentaminen ja pilaantuneisuuden kunnostaminen.....	43
Ympäristöhäiriöt.....	44
Pelastusturvallisuus / Rakennetekniikka	46
Nimistö.....	46
Kaavamuutoksen vaikutukset.....	46
4. TOTEUTUS.....	47
5. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	48
Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.....	48
Maakuntakaava	48
Yleiskaavat.....	49
Asemakaavat	50
Rakennuskiellot.....	51
Muut maankäytön suunnitelmat ja päätökset	51

Pohjakartta.....	52
Maanomistus ja sopimukset.....	53
Muut lähtökohdat.....	54
6. SUUNNITTELU- JA KÄSITTELYVAIHEET	54
1) Vireilletulo ja alkuvaihe.....	54
2) Kaavaluonnos.....	55
3) Ehdotusvaihe.....	56
4) Kaavamuutoksen hyväksyminen.....	58

LIITEMATERIAALI

1. Seurantalomake
2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
3. Kaavamuutos ja havainnemateriaali
  - a) Asemakaavakartta sekä asemakaavamääräykset ja -merkinnät
  - b) Verkkoselaimella tarkastettava 3D-malli, jossa on tutkittavissa palvelukeskuksen rakennusmassa sekä massoina vuonna 2017 yleissuunnitelmassa esitetty täydennysrakentaminen
  - c) Havainnepiirustus ja viiteaineisto
  - d) Vaikutusten arviointi 15.12.2021 Sweco ja Tuusulan kunta.
4. Muut erityissuunnitelmat:
  - a. Liikenteen toimivuustarkastelu 27.10.2020 Sitowise
  - b. Hyrylän palvelukeskuksen liittymäjärjestelyt ja alustava kustannusarvio 28.10.202. Sitowise.
  - c. **Liittymien toimivuustarkastelu xx.12.2021 Sitowise (toimitetaan myöhemmin)**
  - d. Terminaalivaihtoehtojen tarkastelu 27.10.2020 Sitowise
  - e. Vesihuollon kehittämisen yleissuunnitelma 16.10.2020 Sitowise
  - f. Liikennemeluselvitys 3.11.2021. Sweco.
  - g. Pohjaveden korkotiedot
  - h. Alustava perustamistapaseloste
  - i. Hyrylän keskustan yleissuunnitelmaehdotus 2021
5. Osallistumismenettelyn dokumentit
  - a. Alkuperäisestä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadut mielipiteet, lausunnot ja vastineet
  - b. Kaavaluonnoksen mielipiteet, lausunnot ja vastineet
  - c. Kuntalaisten työpajatilaisuudessa 5.10.2021 kerätty aineisto
  - d. Kaavaehdotuksen muistutukset, lausunnot ja vastineet <liitetään myöhemmin>
6. Sopimukset
  - a) Tuusulan kunnan ja HOK-Elannon aiesopimus koskien palvelukeskushanketta
  - b) **Palvelukeskushankkeen hankesopimus (toimitetaan myöhemmin)**

LUETTELO MUUSTA KAAVAA KOSKEVASTA MATERIAALISTA

Suunnitelmat

- Uudenmaan maakuntakaava
- Yleiskaava 2010, oikeusvaikutukseton
- Hyrylän laajentumissuunnat -osayleiskaava, osin oikeusvaikutteinen
- Tuusulan yleiskaava 2040 -ehdotus
- Hyrylän keskustan yleissuunnitelmaluonnos. Ramboll. 9.6.2017
- Hyrylän liikekeskus, maankäytölliset vaihtoehtotarkastelut. Sitowise. 2019.
- Hyrylän liike- ja palvelukeskus, luonnossuunnitelma 24.5.2021. NREP Oy, Lehto Group Oy ja Parviainen arkkitehdit Oy.

Liikenne

- [Tuusulan liikennemalli ja perusennusteet](#)
- [Tuusulan yleiskaavaennusteet](#)
- [Tuusulan yleiskaavan liikenteelliset tarkastelut 2015](#)
- [Yleiskaavan hanketarkastelut ja tavoiteverkon laadinta](#)
- [Yleiskaavan tavoiteliikenneverkko \(seminariesitys 2016\)](#)
- [Tuusulan pyöräilyn edistämissuunnitelma 2018](#)
- Tuusulan Hyrylän liikekeskuksen liikennetarkastelut. Sitowise. 2019.

Rakennettavuus, pinta- ja pohjavedet

- Tuusulanharjun geologinen rakenneselvitys. GTK 2005.
- Hyrylän pohjavesialueen suojelusuunnitelma. 1993.
- Hyrylän ja Rusutjärven pohjavesialueen suojelusuunnitelman [päivitys](#) (Insinööritoimisto Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry, 2019)
- Selvitys Hyrylän pohjavesialueelta poistettavien hulevesien määrästä. Pöyry. 2018
- [Tuusulan hulevesien hallintasuunnitelma](#) ja tämän [liitteet 1A-1G](#) sekä [valuma-alue ja pienvesiselvitys](#). 2018. Pöyry.
- Pintavesi-pohjavesi -vuorovaikutus ja ihmisen toiminnan näkyminen Hyrylän pohjavesialueella. Tuuli Hankaankorpi, Helsingin yliopisto. 2021.

Muut

- [Johtokartat](#)
- [Kulttuurimaisema ja rakennuskanta](#). Vähätalo 2018
- [Hyrylän taideohjelma](#)
- [Hyrylän liikekeskustan arviointi \(Ramboll, 2016\)](#)
- [Tuusulan kunnan kaupan palveluverkkoselvitys \(Ramboll, 2018\)](#)

- Rykmentinpuiston ja keskustan kehittämistä koskevan työpajan kooste: Workshop summary: Future living in Tuusula. Gehl 2019.
- Hyrylän keskustan suunnitteluseminaarista 2015 tehdyt arviot
- Hyrylän liikekeskuksen sijaintivaihtoehtojen arviointi. Tuusulan kunta. 2018.
- Hyrylän liikekeskus sijaintivaihtoehtojen arviointi. Newsec. 2018.

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavan muutos koskee Hyrylän keskusta-aluetta. Hyrylän keskustaan tavoitellaan liike- ja palvelukeskusta. Tuusulan kunnan tavoitteena on kehittää torin, vanhan ostoskeskuksen ja linja-autoaseman aluetta sekä kirjaston ja olevien liikerakennusten kortteleita.

Tuusulan kunta omistaa suurimman osan suunnittelualueesta. Tuusulanväylän alue on ELY-keskuksen hallinnoima. Kaavamuuotos on tullut vireille kunnan aloitteesta.

Kaavaratkaisu mahdollistaa palvelukeskuksen korttelin toteuttamisen keskelle Hyrylän keskustaa.

Kaavaluonnosvaiheessa tutkittiin kahta vaihtoehtoa, joissa oli suurimpina eroina kirjaston pohjoispuoleisen alueen käyttö joko pintapysäköintialueena tai linja-autoaseman alueena sekä siinä, yhdistetäänkö palvelukeskuskortteli sen pohjoispuolella olevaan kortteliin maantasossa vai ei. Kaavaehdotusta laadittaessa on lähtökohtana ollut tutkia kunnanhallituksen 14.6.2021 tekemän hankintapäätöksen mukaisen hankkeen toteuttamisedellytyksiä ja kehittämismahdollisuuksia ja aiemmissa vaiheissa saadun palautteen mukaisia ratkaisuja kaavamuuotoksen kannalta.

Kaavaehdotuksen mukainen ratkaisu mahdollistaa 15 000 kem² rakennusoikeuden toteuttamisen Hyrylän keskustaan ja tämän toteuttamiseksi tarvittavia aluevarauksia mm. liikenteen toimivuuteen liittyen. Ns. kirjaston, Aunelan ja Taidekasarmin korttelien osalta kaavaehdotus vastaa rakentamisen laajuudeltaan toteutunutta.

Kaava-alueen kehittämisellä ja Hyrylän palvelukeskuksella on myönteisiä vaikutuksia. Kaavaehdotuksen toteutuminen lisää keskusta-alueen kaupallisten palveluiden ja toimisto- ja kokoontumistilojen määrää merkittävästi, mutta eivät lisää keskustan asukasmäärää.

Kaava-alue sijaitsee jo melko vilkkaasti liikennöidyllä alueella ja on osin jo suurimittakaavaisesti rakennettua ympäristöä. Kaupunkikuvalliset ominaisuudet muuttuvat olennaisesti kerroskorkeuden osalta, kun kaavamuuotoksella mahdollistetaan viisikerroksinen rakentaminen osaan palvelukeskuksen korttelia.

2. ASEMAKAAVAN KUVAUS

Tavoitteet

Hyrylän keskusta tavoitellaan liike- ja palvelukeskusta. Tuusulan kunnan tavoitteena on kehittää torin, vanhan ostoskeskuksen ja olevan linja-auto-aseman aluetta sekä kirjaston ja olevien liikerakennusten kortteleita. Tuusulan kunnan tavoitteena on kehittää Hyrylän keskusta monipuolinen palvelu- ja liikekeskus, asuinrakentamista ja kunnan käyttöön mm. toimistotiloja. Kunnan ja HOK-Elannon tarkempia tavoitteita on esitetty myös solmitussa aiesopimuksessa (liite 6).

Hyrylän keskusta-alueella toimivat Kesko Oyj ja Auratum Kiinteistöt Oy ovat esittäneet tavoitteekseen kehittää kiinteistöjään omana kokonaisuutenaan tai osana laajempaa Hyrylän keskustan kehittämishanketta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saadussa palautteessa on eri osallisten tavoitteita liitteessä 5a.

Kaavamuutos toteuttaa valtuustokauden tavoitteita: 1. "Tarjoamme laadukkaat ja saavutettavat palvelut uudistuvassa ympäristössä" ja "2. Luomme tiiviimpiä keskusta-alueita, jotka mahdollistavat monipuolisemmat palvelut".

Kaavaprosessin ja palvelukeskuksen suunnittelun yhteensovittamisesta

Samaan aikaan kaavamuutosta valmisteltaessa on käyty läpi hankintaprosessin kilpailutusvaihe, jonka tarkoituksena on ollut hankkia kunnan käyttöön uusia toimisto- ja kokoontumistiloja ja HOK-Elannon käyttöön liiketiloja. Järjestyn kilpailutuksen osalta on tehty hankintapäätös [kunnanhallituksessa 14.6.2021](#).

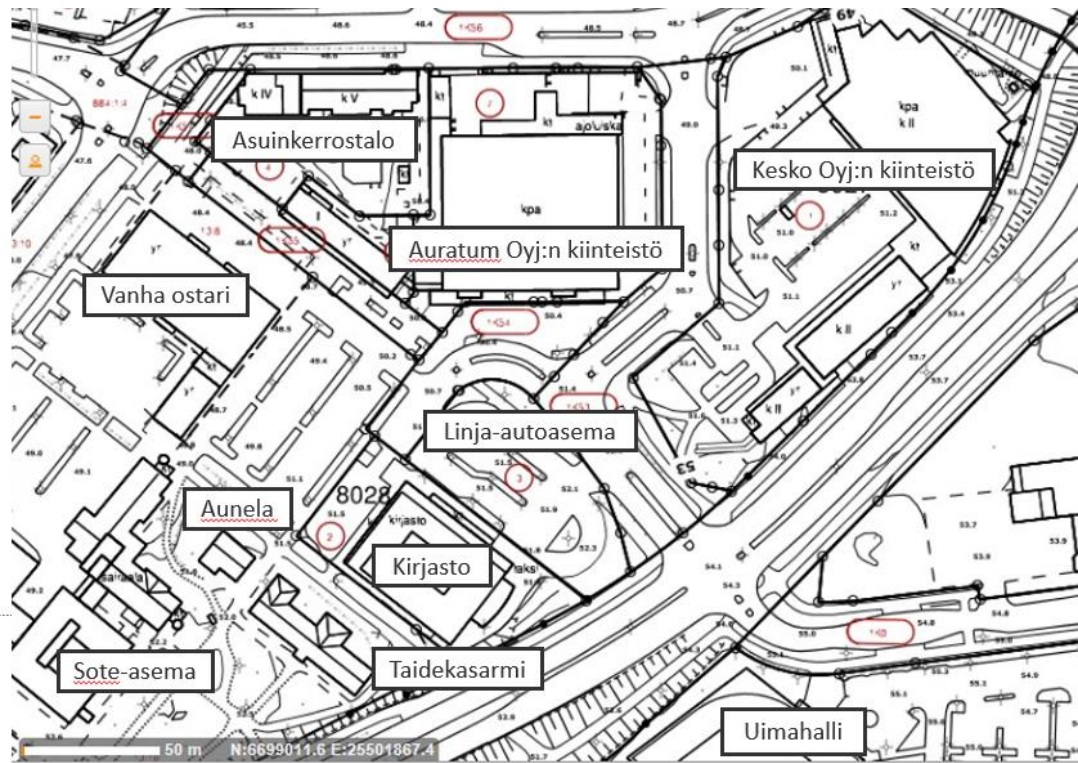
Kilpailutuksen hankintapäätöksen jälkeen on yhteistyönä kunnan, HOK-Elannon ja hankkeen toteuttajatahon yhteistyönä kehitetty kilpailutuksen voittanutta suunnitelmaa. Tämä kehitetty suunnitelma ja kaavaluonnoksesta saatu palaute on ollut pohjana asemakaavan muutosehdotuksen laadinnalle.

Mitoitus

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 4,9 ha.

Uuden muodostuvan palvelukeskuskorttelin (nro. 8095) rakennusoikeudeksi on merkitty yhteensä 15 000 kem². Kirjaston, Taidekasarmin ja Aune-lan korttelien rakennusoikeudet vastaavat toteutunutta rakentamista.

Keskusta-alueen oleva rakennuskanta

Kuva. Keskusta-alueella nykytilanteessa olevia toimintoja. Kaavaselostuksessa viitataan kuvassa esitettyihin rakennuksiin ja toimintoihin.

Kuva. Keskusta-aluetta lännestä kuvattuna ennen Monion toteutuksen käynnistymistä.

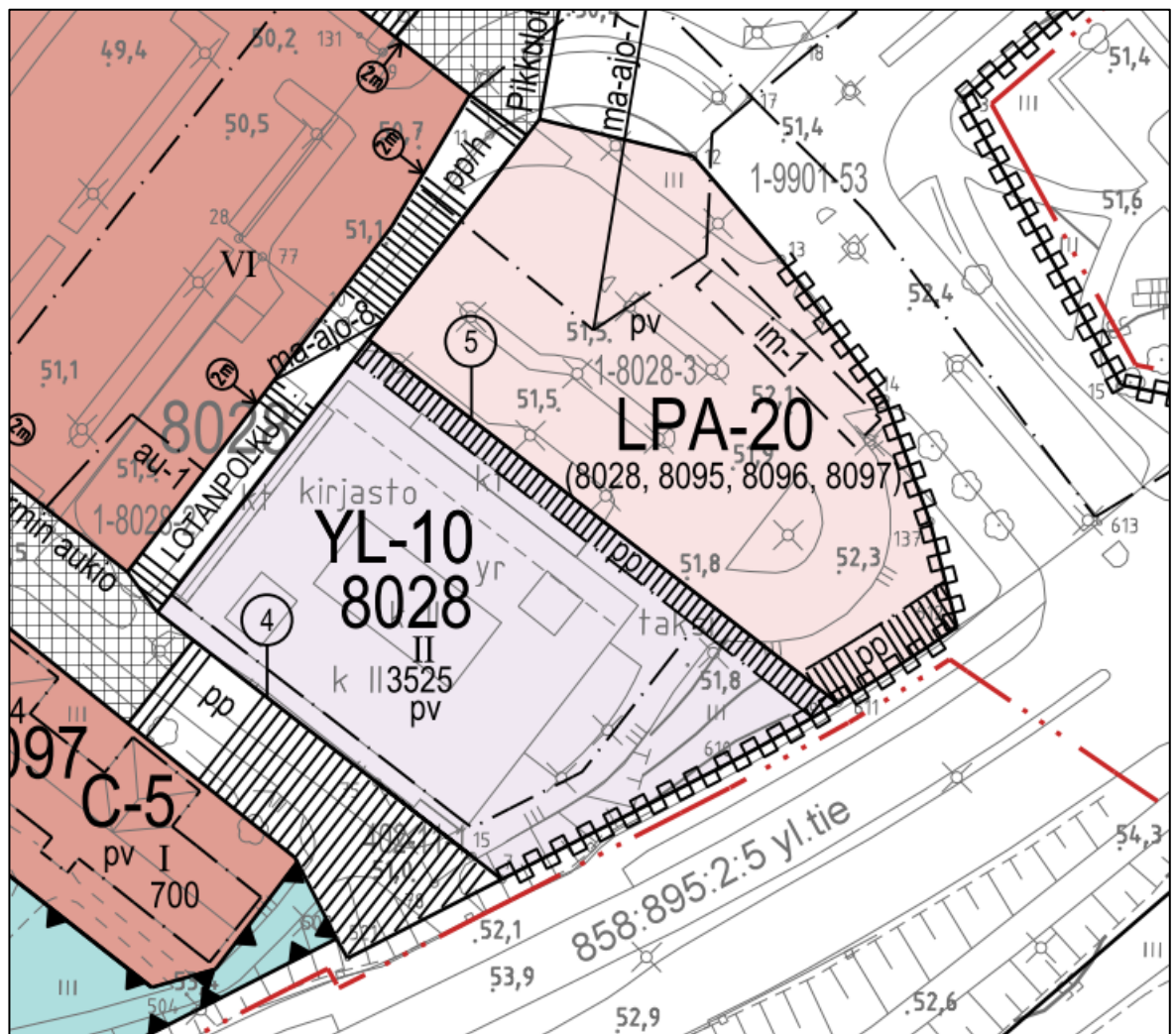
3. ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS

Kaavamuutosehdotuksella on ratkottu palvelukeskuksen rakentamisen reunaehdoja ja ajanmukaistettu tämän lähiympäristön asemakaavoja.

Alueiden käyttötarkoitus ja korttelialueet

Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue (YL-10)

Kortteliin 8028 eli nykyisen kirjaston kortteli on merkitty julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueeksi. Määräys antaa mahdollisuuden sijoittaa kortteliin pääkäyttötarkoitukseltaan julkisia palveluita. Pääkäyttötarkoituksen ohella näin keskeisellä paikalla muidenkin palveluiden sijoittaminen on tavoiteltavaa.

Kuva. Ote laaditusta asemakaavan muutosehdotuksesta

Nykyinen rakennuksessa oleva toiminta voi siten jatkua tai kortteliin voi sijoittaa muita lähipalveluita ja vähäisessä määrin esim. kaupallista toimintaa. Rakennusoikeus 3525 kem² vastaa nykyisen rakennuksen laajuutta. Korttelialueen koillislaidalle on merkitty kevyen liikenteen yhteys. Tarvittavat autopaikat voi toteuttaa viereiselle LPA-korttelialueelle ja C-4-korttelialueelle. Viereisen LPA-korttelialueen kautta säilyy nykyisen käytännön mukaisesti kirjastoauton yhteys talliin.

Autopaikkoja tulee toteuttaa vähintään 1 ap / 80 k-m². Edellytetyt autopaikat toteutetaan korttelin 8095 kellaritasolla tai korttelin 8028 LPA-korttelialueella, ellei rasite- tai yhteisjärjestelysopimuksella ole autopaikkoja sovittu sijoitettavaksi muihin kortteleihin.

Pysäköintialue (LPA-20)

Autopaikkojen korttelialue on merkitty kirjaston pohjoispuolelle kortteliin 8028. Alueelle voi toteuttaa pintapysäköintikentän. Alueelle on mahdollista toteuttaa pysäköintipaikkoja kortteleiden 8028 (kirjasto), 8095 (palvelukeskus), 8097 (Aunela) ja 8098 (Taidekasarmi) käyttöön. Autopaikkoja mahtuu enimmillään alueelle noin 70 kpl. Autopaikkojen määriä em. toimintojen kesken ei ole tarkoitus ohjata asemakaavalla vaan sopimuksin.

Pysäköintialue tulee jakaa osiin puuistutuksin ja kiveyksin.

Pintapysäköintialueen suunnittelussa on otettu huomioon kirjastoauton liikennöintitarve, saattoliikenne ja pysäköintipaikkoja voi toteuttaa myös takseille. Alueen tarkempi suunnittelu ja sopimukset myöhemmin määrittävät, miten nämä ja asiakaspysäköinti sovitetaan yhteen.

Kunnan toimintojen autopaikkojen sijoittaminen pintapysäköintialueelle vähentää kunnalle kohdistuvia kuluja, jos sitä verrataan täysin rakenteellisen pysäköintiin perustuvaan ratkaisuun.

Korttelialueen itälaidassa on osa-alue, jota kautta toteutetaan kevyen liikenteen väylä Y-10 -korttelin kautta Lotanpolulle.

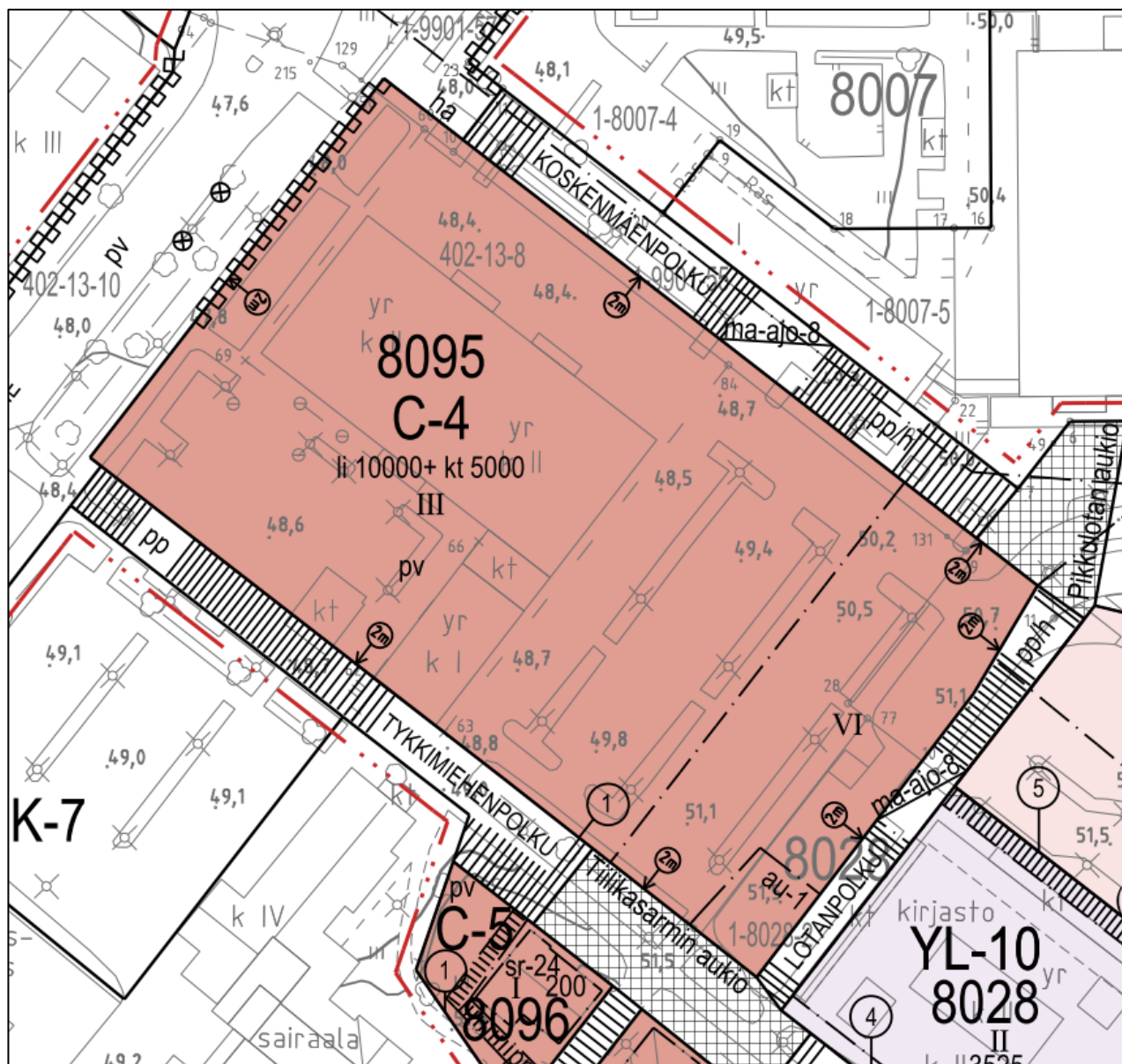
Korttelialueen koillislaidalla on lisäksi im-merkinnällä merkitty alue, jolle voi toteuttaa maanalaisen imeytysrakenteen kattovesien imeyttämiseksi pohjavedeksi kertyvän pohjaveden määrän lisäämiseksi. Osa-aluetta koskevan imeytysrakenteen vesitilavuuden tulee olla vähintään 65 m³ ja vedet tulee pohjaveden laadun turvaamiseksi johtaa rakenteeseen biosuotimen tms. kautta.

Korttelialueella on lisäksi osa maanalaista ajoyhteyttä palveleva rakennusala, ma-ajo-7, johon toteutetaan palvelukeskuskorttelin ajoluiskat.

Keskustatoimintojen alue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön ja toimisto- sekä kokoontumistiloja (C-4)

Korttelialueelle on osoitettu 10 000 kem2 liiketilojen rakennusoikeutta ja 5000 kem2 kokoontumis- ja toimistotilojen rakennusoikeutta. Suurin sallittu kerrosluku korttelin kaakkoislaidalla on viisi ja muutoin kolme.

Ilmanvaihtokonehuoneet, kellaritasolla olevat sosiaali-, varasto- ja tekniset tilat, porrashuoneet, huoltoalueet, väestönsuojatilat ja kellaritasoille sijoittuvan pysäköintilaitoksen saa rakentaa varsinaisen rakennusoikeuden lisäksi. Kellarikerrokseen voi toteuttaa pääkäyttötarkoitukseen kuuluvia tiloja. Kellarikerroksien tiloja voi toteuttaa koko korttelin alueelle. Kellarikerroksia voi olla enintään kaksi.

Kuva. Ote laaditusta asemakaavan muutosehdotuksesta

Rakentamisen laatuun liittyvät kaupunkikuvalliset yksityiskohdat

Tontti tulee rakentaa kaupunkikuvallisesti korkealaatuisena. Yli kolmekerrosisen rakennuksen osan julkisivumateriaalin tulee olla punatiili tai punatiililaatta ja julkisivumateriaalin tulee olla yhtenevä räystäältä ensimmäisen kerroksen lattiatasolle.

Ensimmäisen kerroksen tasolle Lotanpolun, Tykkimiehenpolun ja Koskenmäenpolun puolisissa julkisivuissa pl. huoltoalueen osuus, tulee toteuttaa sisäänkäyntejä, ikkunapintaa tai sijoittaa taidetta siten, että em. elementtejä on enintään 20 metrin välein.

Alla on muutamia otteita kaavan liitteenä olevasta viitesuunnitelmasta. Kuvat ovat kovin pieniä, joten yksityiskohtia kannattaa tutkia liitetiedostosta. Viitesuunnitelma on Parviainen Arkkitehdit Oy:n, NREP:n ja Lehto group Oyj:n laatima.

Alla olevassa julkisivuhahmotelmassa tämä on em. julkisivun elävöittämissääräys ratkaistu melko hyvin - pääsisäänkäynnin yhteydessä on lasijulkisivua osoittamassa sisäänkäyntiä ja muutoin julkisivulle on osoitettu seinään integroitavaa taidetta sekä taiteen esittämisen rakenteita. Tekniset ratkaisut johtanevat siihen, että luonnosteltuja taiteen esittämisen lasilaatikoiden tilalle tulee kehittää muita ratkaisuja. Joka tapauksessa taiteella tässäkin suunnitelman versiossa on saatu katukuvaa elävöitettyä hienosti toivotun taideteeman avulla.

Kuva. Julkisivu Tykkimiehenpolulle eli sote-aseman suuntaan.

Lotanpolun puoleinen, ensimmäisen kerroksen julkisivu tulee toteuttaa näyteikkunajulkisivuna. Lotanpolun varteen sijoittuvien liiketilojen näyteikkunoiden on oltava mahdollisimman korkeat. Tykkimiehenpolun puoleiselle julkisivulle tulee sijoittaa integroitavaa taidetta ja toteuttaa taiteen esittämisen tilaa osuudelle, joka on vähintään 50% koko julkisivun pituudesta.

Kuva kaavan liitteenä olevasta ja toteutusta havainnollistavasta viitesuunnitelmasta. Kuvassa on esitetty julkisivu Lotanpolun eli kirjaston suuntaan.

Tässä suunnitteluvaiheessa yllä olevan julkisivun ensimmäisen kerroksen näyteikkunamaisuus on esitetty toteutettavaksi kapeahkoilla, mutta todella korkeilla ikkunoilla. Jatkosuunnittelussa on syytä harkita ikkunoiden levenämistä maantasokerroksen osalta.

Sokkeli ja mahdolliset tukimuurit tulee käsitellä siten, että ne noudattavat julkisivujen muuta väriä. Mahdolliset elementtisaumat tulee häivyttää julkisivuista pintamateriaaleilla, sauman- ja julkisivun väriälinnoilla, tai sijoittaen saumat julkisivun rakennusosien yhteyteen.

Jalankululle varattujen asiakassääkäyntien yhteyteen tulee toteuttaa runsaasti ikkunapintaa. Tämä toteutuu viitesuunnitelmassa hyvin.

Kuva. Koskenmäenpolun julkisivu viitesuunnitelmasta.

Valomainokset tulee keskittää julkisivuihin yhtenäisiksi alueiksi. Muut julkisivuihin kiinnitettävät mainokset ja logot tulee keskittää sisääntulojen yhteyteen.

Huoltoalue on sijoitettava Hyrylän tien varteen. Huoltoalueet ja tontille toteutettavat ajoluiskat on katettava ja erotettava katualueista kattoon asti ulottuvalla seinällä. Huoltoalueelle tulee sijoittaa korttelin jätehuolto. Huoltoalueen julkisivumateriaalin tulee olla metallisäle, jonka suuntausta seinän

eri osuuksilla tulee vaihdella. Hyrylängtien puoleista julkisivua tulee elävöittää viherrakentamisella. Huoltoalueen ajoliittymät tulee varustaa ovilla, joiden värin tulee noudattaa ko. julkisivun muuta väritystä.

Aurinkokeräimiä ja paneeleita saa sijoittaa rakennuksen katolle, mutta ei julkisivuihin. Alle kolmekerroksisen rakennuksen osan katolle sijoitettavat ilmanvaihtolaitteet ja -varusteet tulee sijoittaa ryhmiin ja ne tulee sijoittaa vähintään 3 metrin päähän räystäältä.

Rakennukseen liittyviä katoksia saa ulottaa kevyen liikenteen väylien korttelialueille, jolloin katosten alla tulee olla vapaata korkeutta vähintään 4,5 metriä, minkä huoltoajo edellyttää.

Tonttia ei saa aidata, mutta au-1 alueelle voi toteuttaa esim. liiketoimintaan liittyviä rajattuja ulkoalueita (esim. kahvilan terassi). Mahdollinen julkisivun ja katualueen välinen alue tulee kivetä.

Rakentamisen tulee sijoittua enintään kahden metrin päähän korttelialueen rajasta, millä tavoitellaan keskustamaista korttelin rajausta ja katutilaa.

Kuva. Havainnekuva palvelukeskuksen korttelin toteutuksesta. Näkymä Autoasemankadun suunnasta.

C-4 -korttelialueen eteläisessä kulmassa on osa-aluemerkintä "au-1", jolla osoitetaan osa-alue, joka tulee toteuttaa aukiona ja pinnoittaa luonnonkiivellä. Osa-alueen korkotason tulee olla likimäärin korossa +49.85. Tämä osa-alue toimii viereisen Tiilikasarmin aukion tontille sijoittuvana jatkeena. Tällaisen käytännössä julkisen katutilan sisällyttäminen tonttiin on siksi perusteltua, että sen alla on kellarirakenteita.

Kuva. Viitesuunnitelmassa esitetty näkemys Tiilikasarminaukion ja au-1 -osa-alueen toteutuksesta. Näin toteutettaessa syntyy pienierteinen aukio, jolla on hyvä pienilmasto. Korkotason tässä visualisoinnissa ovat vielä viimeistelemättä - tontilla oleva aukion osuus on noin kolme porrasta eli 0,5 m alempana muuta kevyen liikenteen ympäristöä.

Laadittujen kaavamääräysten ja viitesuunnitelman perusteella korttelin kaupunkikuvallisiin laatukysymyksiin on hyvin paneuduttu, joskin Hyrylän tien puoleisen korttelin osan julkisivujen käsittely ei ole tavoiteltua. Täytyy kuitenkin ottaa huomioon, että tämän kokoisen ja kustannustason liikerakennuksen huoltopiha sijoittaminen maantasoon hypermarketin päivittäistavarakaupan osuuden kanssa on välttämätöntä toimijan kannalta. Kustannukset ja em. toiminnallisuus johtavat siihen, että Hyrylän tien varressa on luontevin suunta toteuttaa huoltopiha. Tämä puolestaan johtaa julkisivujen osalta heikkouksiin. Tämä toisaalta ole Hyrylässäkään tähän mennessä ollut mahdollinen ratkaisu - kaikkien suurempien liikerakennuskorttelien huoltopiha on toteutettu pääkatujen varsiin ja nämä ovat tuottaneet osin sekundaarista julkisivua.

Hyrylängtien puoleisen korttelin pään julkisivut on suunniteltu toteutettavaksi viitesuunnitelmassa metallisäleillä, pehmennettäväksi viherrakentamisella ja ajoaukot varustettavaksi ovilla, kuten seuraavasta kuvasta voi havaita.

Kuva. Viitesuunnitelmassa esitetty visualisointi Hyrylängtien puolelta.

C-4 -korttelin liikennejärjestelyt

Ajo korttelialueen kellaritasolle on suunniteltu kahdesta ajoluiskasta. Päälähestymis- ja poistumisreitti sijaitsee korttelin itäpuolelle, katualueelle merkityn ajoluiskan kautta ("ma-ajo-7"-osa-aluemerkintä). Toinen ajoluiska on suunniteltu toteutettavaksi C-4 -korttelialueen länsikulmasta. Vain huoltoajoa varten varattu kohta tonttiliittymää varten on merkitty asemakaavakarttaan "ha"-merkinnällä. Huoltoajo toteutuu Hyrylängtien kautta. Viitesuunnitelman perusteella sisään- ja ulosajo huoltotiloihin tapahtuu eri tonttiliittymistä.

Korttelin rakentamistehokkuus on siinä määrin korkea, että pintapysäköintiä ei tontille voida toteuttaa, kun otetaan huomioon tarve sijoittaa paljon liiketäi palvelutiloja maantasoon. Huoltoajon lisäksi tontille ajoa ei synny siten kuin kellaritasolle em. ajoluiskien kautta. C-4 -korttelin huoltoajo on suunniteltu Hyrylängtien puolelta siten, että sisään- ja ulosajo tapahtuu eri kohdista.

Koskenmäenpolun ja Lotanpolun katualueille on merkitty ma-ajo-8 -merkinnällä sijainnit tunnelirakenteiden toteuttamiselle. Sijainti on esitetty sitovana, mutta rakenteen toteuttamista ei määrätä asemakaavalla.

Autopaikkoja tulee toteuttaa vähintään: 1 ap / 30 kem2 liiketilojen osalta ja 1 ap / 50 kem2 toimisto- ja kokoontumistilojen osalta.

Korttelin kellaritasoille toteutettavien pysäköintipaikkojen lisäksi tätä korttelialuetta palvelevia pysäköintipaikkoja tulee toteuttaa korttelissa 8028:n LPA-korttelialueelle.

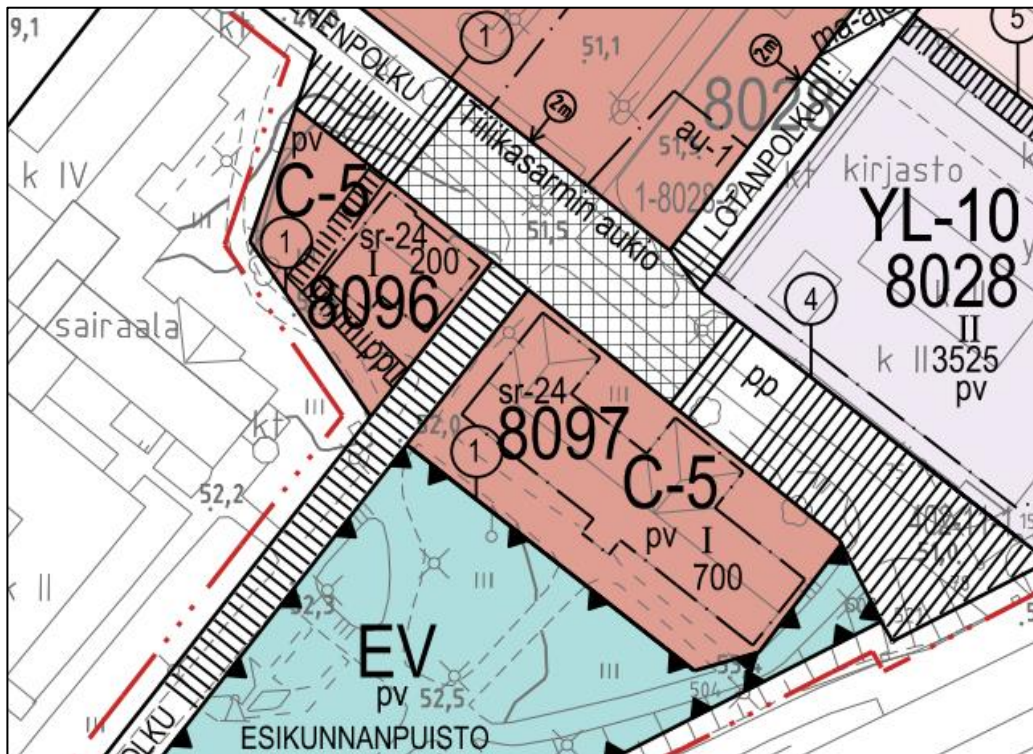
Korttelialueelle tulee sijoittaa kortteleiden 8028, 8095, 8096 ja 8097 auto-paikat, ellei niitä toteuteta korttelin 8028:n LPA-korttelialueella tai niiden sijoittamista muille korttelialueille ole rasitesopimuksin muuta sovittu.

Autopaikat tulee sijoittaa rakennuksen kellarikerrokseen niiltä osin, joita ei toteuteta korttelin 8028 LPA-korttelialueelle.

Polkupyörien pysäköintipaikkoja tulee toteuttaa vähintään: liiketilat 1 pp / 90 kem2 ja toimisto- ja kokoontumistilat 1 pp / 50 kem2. Polkupyöräpaikkoja voi toteuttaa tontille ja viereisille katualueille.

Keskustatoimintojen alueet (C-5)

Keskustatoimintojen korttelialue. Alueelle ei saa toteuttaa asuntoja. Kortteliin 8096 on merkitty oma korttelialueensa ns. Aunelaa varten. Kaavamerkintä mahdollistaa monenlaisia käyttötarkoituksia. Suojeltavaksi tässä kaavamuutoksessa merkitty rakennus keskeisen sijaintinsa vuoksi soveltuisi myös mm. kaupalliseenkin käyttöön. Rakennus toimii tällä hetkellä kokoontumistilana, mikä on mahdollista jatkossakin. Kaavamääräyksellä on rajattu käyttötarkoituksista pois asuinkäyttö, koska rakennus on niin keskeinen ja riittävän yksityistä piha-alueita ei ole luontevaa osoittaa.

Kuva. Ote laaditusta asemakaavan muutoksesta ko. kortteleiden kohdalta.

Samalla käyttötarkoituserkinnällä on osoitettu ns. Taidekasarmin kortteli 8087. Rakennusoikeutta on merkitty olevan rakennuksen verran. Kortteli-alueella oleva entinen kiväärikomppanian esikuntarakennus eli nykyinen Taidekasarmi on merkitty suojeltavaksi. Käyttötarkoitus mahdollistaa rakennuksen käytön yleisenä rakennuksena. Rakennus on myös mahdollista muuttaa esim. liiketiloiksi. Käyttötarkoituserkintä mahdollistaa monenlaisen käytön ja rakennuksen ollen merkittävä osa paikallista kulttuurihistoriaa, käyttötarkoituserkintä takaa, että rakennus on kuntalaisten käytettävissä heidän vieraillessa tiloissa ainakin asiakkaana.

Autopaikkoja tulee toteuttaa vähintään 1 ap / 50 k-m². Edellytetyt autopaikat toteutetaan korttelin 8095 ja LPA-korttelialueella.

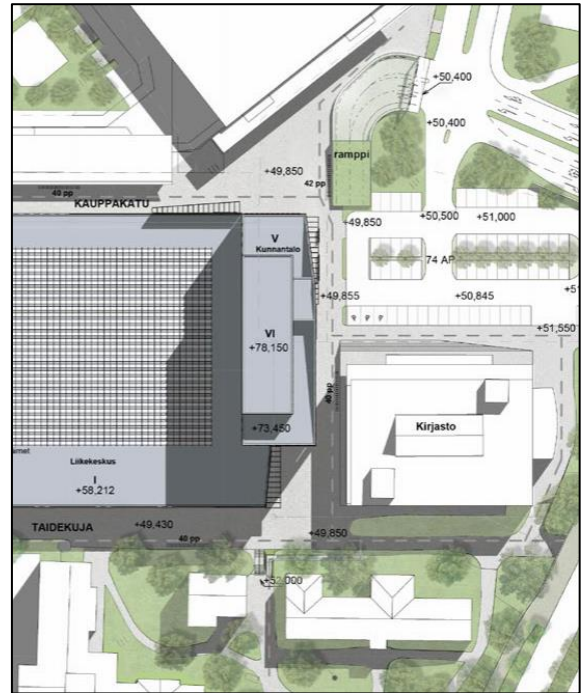
Aukiot

Kaavamuutoksella muodostuu kaksi pientä aukio- tai torialuetta. Eteläisempi sijoittuu Aunelan, Taidekasarmin, kirjaston ja palvelukeskuksen väliselle alueelle ja toimii Tykkimiehenpolun kevyen liikenteen reitin osana. Tämä Tiilikasarmin aukioksi nimetty aukio on kaavakartalla pitkänomainen alue. Palvelukeskuksen korttelialueelle toteutuu au-1 -merkitylle alueelle lisää tähän aukioon.

Korkotaso palvelukeskuksen viereisellä au-1 -osa-alueella on +49,85. Palvelukeskuksen sisäisistä korkotasoista johtuen joudutaan Tiilikasarmin aukion tasoa laskemaan noin metrillä, mikä edellyttää aukion alueella tehtäviä

tukimuuri- tai porraskanteita viereisten vanhojen tiilikasarmien suuntaan. Niin ikään kirjaston sisäänkäynnille joudutaan toteuttamaan ramppi.

Lotanpolun pohjoispäässä on toinen pienehkö aukio, joka toimii kevyen liikenteen väylien solmukoh-
tana ja merkittävien liikerakennus-
ten kortteleiden sisäänuloaukiona.

Kuva.
Ote viitesuunnitelman asemapiirustuksesta.

Suojaviheralue (EV)

Suunnittelualueen eteläosassa sijaitseva Esikunnanpuisto on toteutunut. Esikunnanpuisto on päiväsaikaan melutasoltaan yli 55 dB(A) ilman melusuojausta, jolloin alueen merkitseminen virkistysalueeksi ei ole oikea ratkaisu. Tästä johtuen alue on merkitty EV-merkinnällä suojaviheralueeksi. Alueen käyttämistä puistomaisesti on edelleen mahdollista ja alueen melusuojaaminen suotavaa, mutta kaavaratkaisun johdosta ei välttämätöntä. Tälle alueelle ei ole merkitty erillisiä osa-aluemerkintöjä tai muutoin sen toteuttamista ohjattu kaavassa.

Kuva. Kuvan alalaidassa on Tuusulanväylä ja tämän vierellä Esikunnanpuisto.

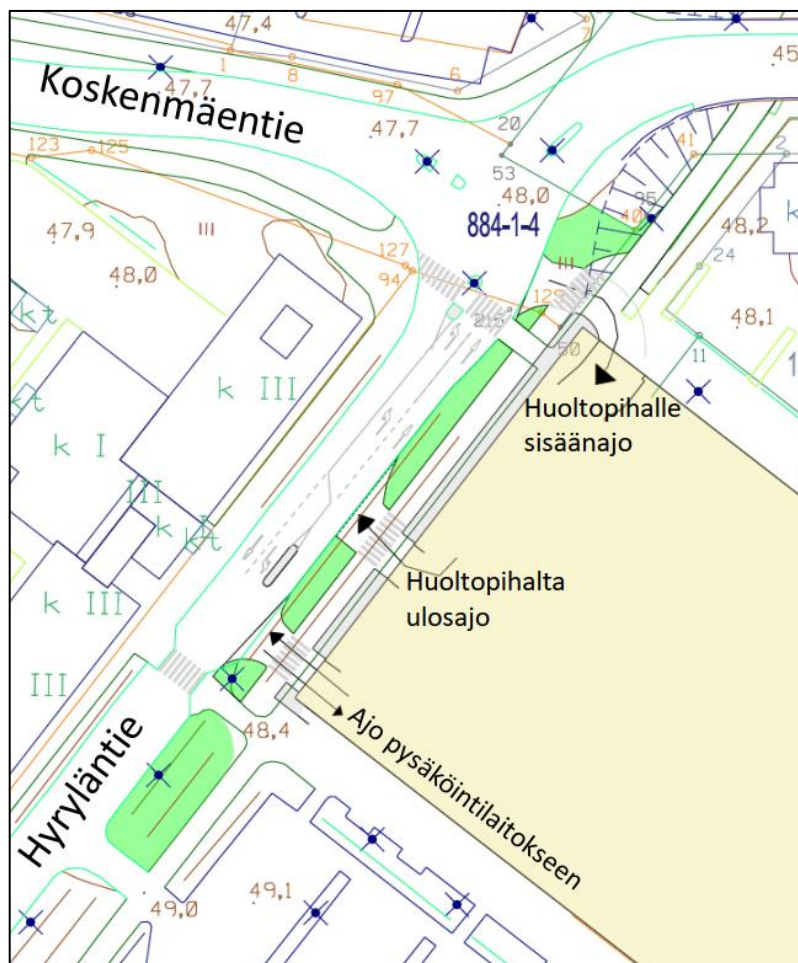
Liikenne

Liikennettä on käyty läpi joukko-, ajoneuvoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn osalta. Isoimmat kysymykset lienevät, miten hyvin suunnitelmassa voidaan ratkaista joukkoliikenteen toimivuus ja keskustan saavutettavuus tämän kannalta, liittymien toimivuus ja jalankulun ja pyöräilyn tarpeet.

Liitteenä 4a-d on tämän kaavahankkeen liikenteeseen liittyvät selvitykset. Liittymätyyppejä on tutkittu kaavaehdotuksen valmisteluvaiheessa liittymien toimivuustarkasteluja laadittaessa.

Merkittävin liikenneverkon muutos liikennemäärän muutos, joka syntyy palvelukeskuksen toteuttamisen myötä. Liikennemäärän muutoksen aiheuttamat haasteet kohdistuvat liittymiin: Koskenmäentie-Hyrylätie ja Autoasemankatu-Tuusulanväylä, joiden osalta muutosten tarvetta on selvitetty liitteissä 4a-d.

Hyrylätien katualueelle tehdään uusia kaistajärjestelyjä. Alla on esitetty periaatteellinen ratkaisu, jossa kaistoja on 2+2. Kummallakin puolella katua on kevyen liikenteen väylä.

Kuva. Hyrylätien katualueen jäsentelykaavio.

Joukkoliikenne

Kunnanhallitus on päättänyt 30.11.2020, että Hyrylän linja-autoaseman toiminnot siirretään Rykmentin puistotien varteen korttelin 5730 lounaispuolelle ja tarvittaessa Rykmentintien ja Klaavolantien varsille. Kaavaehdotuksessa tätä linjausta on noudatettu. Päätöksen taustalla on tarve saada palvelukeskuksen tontille tai läheisyyteen paljon autopaikkoja, eikä saada mahtumaan yksinomaan kellaritasoille. Toisekseen tätä tarvetta sekä palvelukeskuksen että muiden pintapysäköintikenttä käyttävien kortteleiden asiakkaiden kannalta perustellaan autopaikkojen helppokäyttöisyydellä.

Liitteenä 4d olevassa selvityksessä "Terminaalivaihtoehtojen tarkastelu 27.10.2020", jossa on tutkittu eri linja-autoaseman sijaintivaihtoehtoja. Olevan sijainnin lisäksi on tutkittu vaihtoehtoja, koska palvelukeskushankkeessa yhteistyökumppanina oleva sen katsotaan olevan tarpeellista palvelukeskuksen ja lähikortteleiden asiakkaiden asiointin helppouden takaamiseksi ja koska linja-autoaseman kehittäminen paikallaan ei tilan niukkuudesta johtuen ole pitkäaikainen ratkaisu.

Kuva. Likimääräinen linja-autoaseman uusi sijainti Rykmentin puistotien varressa esitettyä keskusta-alueen 3d-mallissa.

Rykmentin puistotien vaihtoehto on nykyisen sijainnin ohella ainoa, joka on linja-autoliikenteen kannalta järkevä. Samainen sijainti on valittu Rykmentinpuiston osayleiskaavassa joukkoliikenneterminaaliksi ja tämä on

otettu huomioon Rykmentinpuiston keskuksen asemakaavassa. Katuosuus on merkitty asemakaavassa terminaalin alueeksi ja siten kunnanhallituksen päätös siirtää linja-autoasema ko. sijaintiin on lainvoimaisen asemakaavan toteuttamista.

Pysäköinti

Lähtökohdat

Alueella sijaitsee tällä hetkellä maantasoon toteutettuja pysäköintialueita, jotka palvelevat suunnittelualan kortteleita. Kirjaston ja vanhan ostoskeskuksen välillä on yleisiä pysäköintipaikkoja. Lisäksi Hyrylängtien länsipuolella olevan käytöstä poistetun hallintorakennuksen etelä- ja länsipuolella on toteutettuja pysäköintipaikkoja.

Koskensillantiellä on kadunvarsipaikkoja 29 kpl. Koskensillantien varressa hiekkakentällä on paikkoja noin 22 kpl ja asfaltoidulla pysäköintialueella paikkoja on 43 kpl. Pysäköintipaikat näiltä osin lisääntyvät, kun kenttien kohdalle suunniteltu pysäköintitalo toteutuu (65 ap -> 414 ap).

Vanhan ostarin ja kirjaston välisellä kentällä on 102 pysäköintipaikkaa. Nämä paikat poistuvat kaavaehtouksessa esitetyn rakentamisen myötä. Asiointipysäköinti järjestyy palvelukeskuksen myötä toteutettavien rakenteellisten ja pintapaikkojen toteuttamisen myötä.

Vaikka tällä kaavalla ei ohjata pysäköinnin järjestämistä kuin sen sijainnin ja vähimmäismäärän osalta, on tässä yhteydessä hyvä panna merkille, että pitkäaikaisen pysäköinnin paikkoja ei toteuteta, ellei siitä erikseen sopimuksin sovita. Kaavaehdotusta laadittaessa on ollut olettamana, että pitkäaikainen, mm. pendelöijien tarvitsemien autopaikkojen ja kunnan keskusta-alueelle sijoittuvien työntekijöiden pysäköintitarve toteutetaan muissa kortteleissa. Tätä tarkoitusta varten on asemakaavoitettu Koskensillantien ja Rykmentin puistotien varteen pysäköintitaloille korttelialueet. Koskensillantien p-talon autopaikkojen määrä on viitesuunnitelmassa 414 ap ja Rykmentin puistotien varren p-talossa kolmessa kerroksessa autopaikkoja on noin 200-220 ap.

Tässä vaiheessa uimahallin autopaikkatarve on noin 140 ap ja pendelöintipaikkoja tarvitaan mielellään lähelle linja-autoasemaa noin 100 ap. Muun pitkäaikaispysäköinnin tarve koostuu kunnan työntekijöiden pysäköintitarpeesta. Palvelukeskuksessa yksinomaan käy työntekijöitä noin 180, minkä lisäksi on kirjaston työntekijöitä noin 25 hlöä sekä muut kirjastorakennuksen, Aunelan ja Taidekasarmin työntekijät. Sote-asemalla on ajoittain ollut pysäköintipaikkojen osalta vajausta.

KaavaratkaisuKortteli 8095, palvelukeskus

Kaavaehdotuksessa C-4 -korttelialuetta eli palvelukeskusta varten pysäköintipaikkoja edellytetään toteutettavan vähintään 1 ap / 30 kem2 liiketilaa ja 1 ap / 50 kem2 / toimisto- ja kokoontumistiloja. Tämän vähimmäismäärän lisäksi liiketiloja varten HOK-Elanto tavoittelee autopaikkoja, josta joh-tuen viitesuunnitelmassa on autopaikkoja melko runsaasti, mikä viestii hypermarket-kokoisen myymälän tarpeesta taata asiakkaille vapaita auto-paikkoja.

Viitesuunnitelmassa on esitetty yhteensä 582 autopaikkaa:

K1-kellaritasolla, 256ap (250ap + LE 6ap)

K2-kellaritasolla, 257ap (250ap + LE 7ap)

Pintapysäköintikentällä 69ap (66ap + LE 3ap)

Kaavan mukaiset vähimmäismäärät on esitetty tässä taulukossa:

Kortteli, rakennus Käyttötarkoitus	Kem2	Mitoitus 1/x kem2	Ap-tarve
C-5, Aunela	185	50	4
C-5, Taidekasarmi	700	80	9
YL-10, Kirjastorakennus	3525	80	44
C-4, palvelukeskus			
Toimisto- ja kokoontumistilat	5000	50	100
Liiketilat, kaavan minimi	10000	30	333
Liiketilöjen "lisäpaikat"			92
yhteensä			582 ap

*lisäpaikoilla tarkoitetaan HOK-Elannon tavoitteeksi asettaman pysäköintipaikkojen määrän ja kaavan autopaikkojen minimivaatimuksen erotusta

Neuvotteluissa hankkeesta on suunniteltu, että kunnan käyttöön merkittäisiin kellaripaikkoja 65 kpl alemmassa kellarikerroksessa. Kunnan paikat merkitään ja ovat käytettävissä klo 16 jälkeen kaikille. Kunnan paikat ovat aikarajoituksettomia ma-pe klo 7-18. Lisäksi pintapysäköinti ja muut rakenteelliset pysäköintipaikat järjestetään lyhytaikaista pysäköintiä varten.

Kortteli 8028 (kirjaston kortteli), 8096 (Aunela) ja kortteli 8097 (Taidekasarmi)

Autopaikat sijoitetaan pintapysäköintialueelle kortteliin 8028, kirjaston koillispuolelle, LPA-pysäköintialueelle sekä osin palvelukeskuksen kellariin.

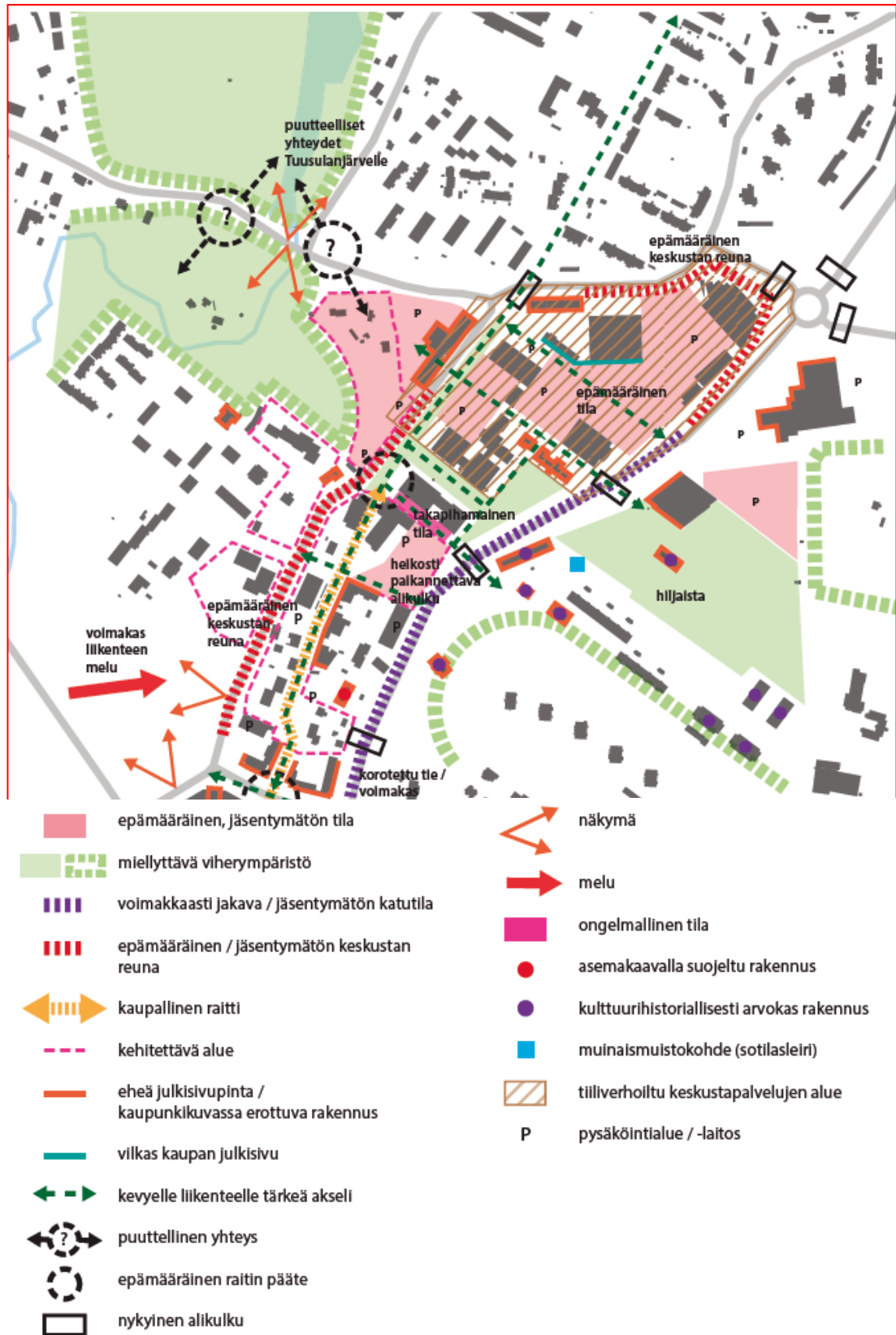
Palvelukeskuksen polkupyörien pysäköintipaikkatarve

Helsingin ksv:n ja Espoon polkupyörien pysäköintipaikkojen mitoitusohjeesta on selvitetty pysäköintipaikkojen tarvelaskentaa. Mitoitus on suunniteltu käyttäen em. tietoja ja edellytetään, että polkupyörien pysäköintipaikkoja toteutetaan:

- 1pp / 90 kem², liiketiloja kohden. 10 000 kem² > 90 pp
- 1pp / 50 kem² toimisto- ja kokoontumistiloja kohden. 5000 kem² > 100 pp

Yhteensä 190 pp.

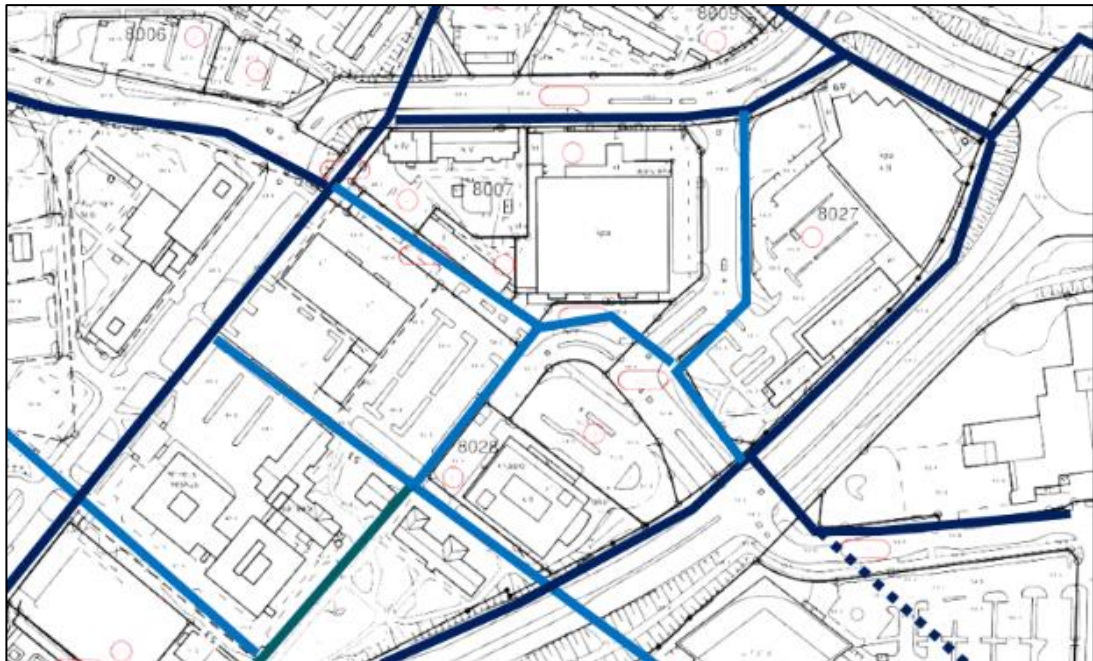
Alueen analyysi, Keskustan yleissuunnitelmaluonnos 2017

Jalankulku- ja pyöräilyverkon toimivuus ja kehittämistarpeet

Pääkatujen väliin jäävän alueen laajuus on hyvä ja alueella on siten hyvät lähtökohdat kehittyä ajoneuvoliikenteen osalta ulkosyöttöisenä ja jalankulun ja pyöräilyn osalta keskustamaisena jalankulun ja pyöräilyn vyöhykkeenä.

Keskusta-alue on jalankulun kannalta kattava verkon kannalta, mutta jalankulun viihtyisyyden osalta on puutteita. Pääyhteydet ovat Rykmentin alikulusta Esikunnanpuistoon ja Hyryläntielle. Keskustaa kiertää pääkatujen vierellä jalankulun ja pyöräilyn verkko.

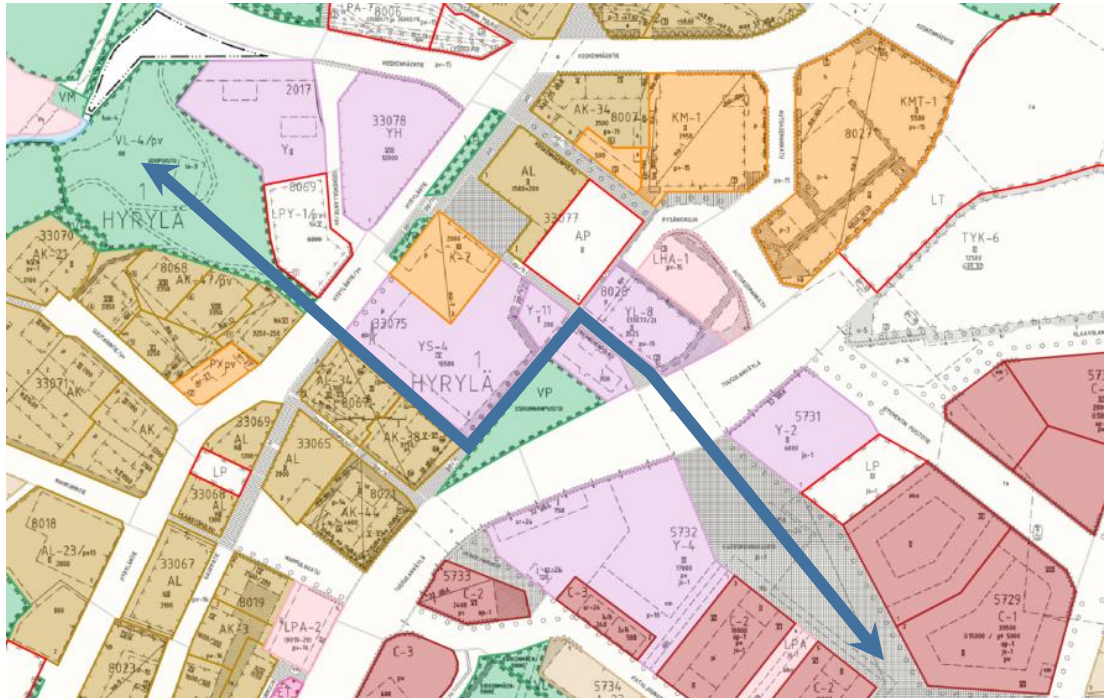

Kuva. Keskusta-alueen jalankulun ja pyöräilyn oleva verkko

Kuva. Kevyen liikenteen ympäristöä Hyryläntiellä

Keskusta-aluetta suunniteltaessa on hahmoteltu jalankulun ja pyöräilyn poikittaista pääyhteyttä Jokipuiston ja Varuskunnanaukion välille.

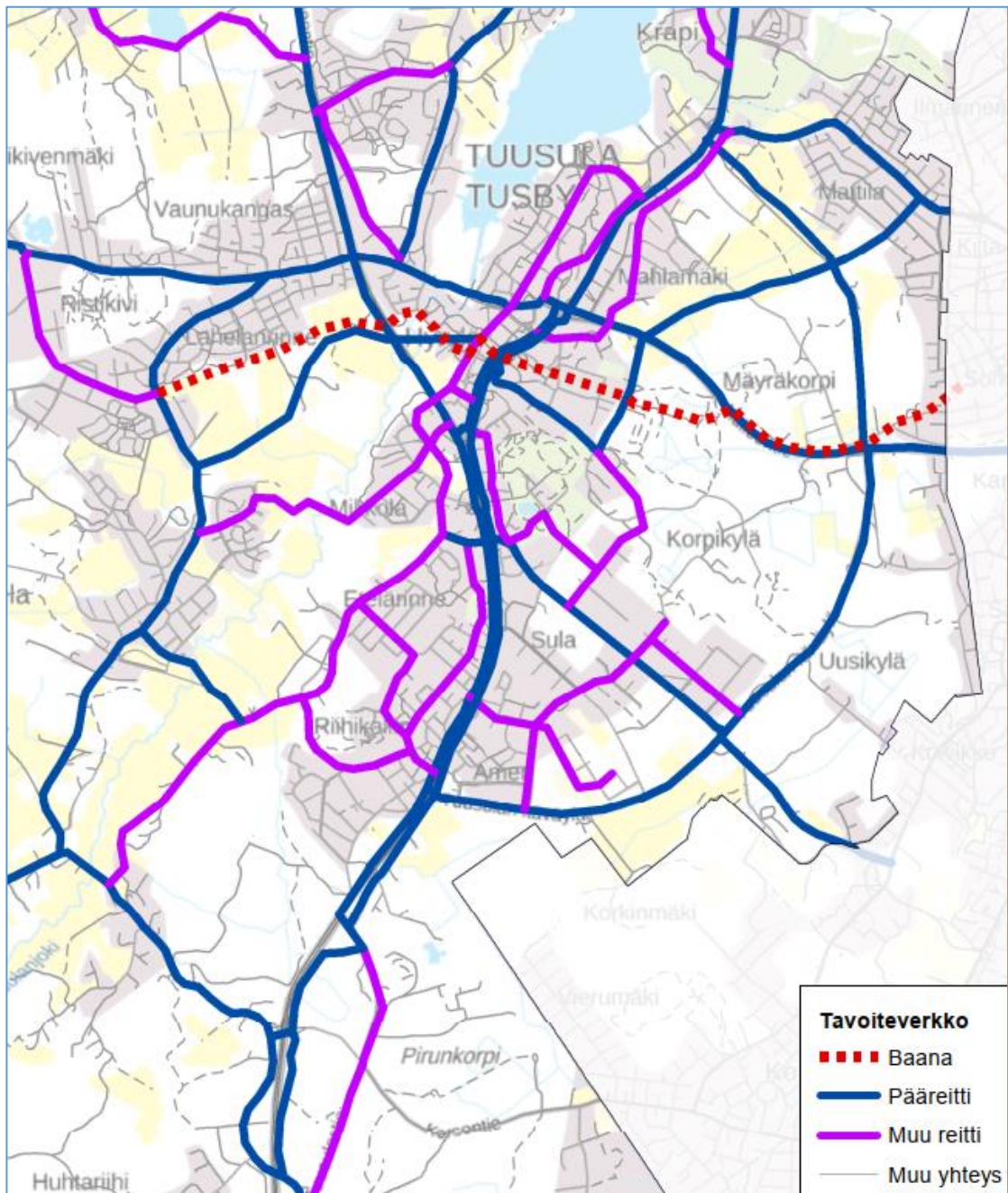
Kuva. Suunniteltu poikittaisyhteys ajantasakaavan päällä.

Pyöräily

Pyöräilyn edistämissuunnitelmassa lähtötilannetta kuvataan Hyrylän osalta seuraavasti:

"Tuusulan kunnan taajamoitumisaste on korkea mutta toisaalta asukastiheys on alhainen ja palveluntarjonta keskuksien ulkopuolella on heikkoa. Yhdyskuntarakenne ei tue pyöräilyä työ- ja asiointimatkoilla keskuksien ulkopuolelle. Hyrylän taajamarakenne on hyvin tiivis ja palvelut ja asutus ovat tehokkaasti sekoittuneet, mikä mahdollistaa lyhyet asiointi- ja työmatkat Hyrylässä työskenteleville (Kuva 8). Hyrylästä pendelöinti Keravan ja Aviapoliksen asemalle on yleistä."

Lisäksi suunnitelmassa todetaan keskustaani liittyen mm.: "liityntäpyöräilyn edistämisessä on kiinnitettävä huomiota erityisesti asemien ja tärkeimpien liityntäpysäkkien seutuihin ja niiden saavutettavuuteen."

Kuva. Pyöräilyn edistämissuunnitelmassa esitetty Hyrylän pyöräilyn tavoiteverkko

Kaavaratkaisu

Jalankulku- ja pyöräilyverkon yhteyksien osalta kaavamutoksen mukainen ratkaisu on yhtenevä olevan kevyen liikenteen ja olevan pyöräilyn edistämissuunnitelman kanssa.

Mitoitus suunnittelualueen jalankulun ja pyöräilyn väylien osalta on tavanomainen. Mikäli käytetään tällaisella keskusta-alueen osuuksilla lähes minimimitoitusta, on erittäin tärkeää jaksottaa reittejä luoden katutilaan vaihtelua.

Jalankulun ja pyöräilyn verkko täydentyy tästäkin syystä pienillä aukioilla. Tykkimiehenpolun ja Lotanpolun liittymään jää väljyyttä ja tavoiteltu aukio muodostuu, vaikka se sijaitsee osin C-4 -korttelialueella. Toinen jalankulun ja pyöräilyn katualueen laajennus sijaitsee Koskenmäenpolun itäpäässä. Lotanpolun linjaus saatiin kaavaehdotusta laadittaessa luontevammaksi, kun muokattiin palvelukeskuksen kellarin ajoluiskaa.

Jalankulun ja pyöräilyn verkon muutos on nykyiseen nähden lähinnä laadullinen. Osalla palvelukeskuksen julkisivuja liikkeiden tai palveluiden tilat avautuvat katutilaan ja näiltä osin syntyy hyvin keskustamaista ja onnistunutta katutilaa. Palvelukeskuksen korttelin Hyrylätien puoleinen pää on melko passiivinen.

Keskustan viihtyisyys ja oleskelu

Periaatteista

Keskeisimpiä keskustan toiminnan ja sosiaalisen järjestyksen näyttämöitä ovat kadut, aukiot ja niitä rajaavien rakennusten kivijalkojen liiketilat ja muut toiminnalliset ja avoimet tilat. Julkisten ulkotilojen luonteesta riippuu niin alueiden kiinnostavuus, elävyys ja turvallisuus. Ympäristön laatu ja jalankulkumyönteisyys toimivat keskeisinä kaupunkikulttuurin mahdollistajina. Heikkolaatuisessa ympäristössä ihmiset hoitavat yleensä vain välttämättömät asiansa. Ympäristöltään korkeatasoiset kadut, puistot ja aukiot ja rakennuksissa olevat toiminnot taas houkuttelevat myös valinnaisiin aktiviteetteihin ja luovat kaupunkikulttuuria.

Kuva. Hyrylän torilla, 2019

Keskustan ja tämänkin suunnitelman onnistuneisuutta voi arvioida esim. alla olevien kevyen liikenteen ympäristön laatukriteerien kautta. Kriteerejä on poimittu tätä suunnittelualueetta koskien kaupunkiympäristöä tutkineiden Jacobsin, Gehlin ja Whyten tutkimuksista, joissa on käyty läpi katuelämän, monipuolisten toimintojen ja kaupunkiympäristön laadun merkitystä niin ihmisten toimintamahdollisuuksien, kaupunkikulttuurin kuin turvallisuudenkin kannalta. Luettelon kaikkia seikkoja ei ratkaista asemakaavan muutoksella, mutta näitä on hyvä käydä läpi hankkeen suunnittelun eri vaiheissa ja ta-soilla.

Solmut & jalankulkijan tai pyöräilijän asema katutilassa

- Reitit ovat yhteydessä keskeiseen aukioon tai muuhun solmukohtaan, solmukohdat on suunniteltu muusta verkosta poiketen korostaen niiden merkitystä. Solmukohdat jaksottavat liikkumisympäristöä ja niiden tulee olla tunnistettavia.
- Ulkotila sisältää kohtaamisen ja toiminnan paikkoja: ulkomyyntiä, leikkipaikkoja, pelipaikkoja, kahvilan terassin tms. onnistuessaan rakentavat paikan merkitystä ja kulttuuria.
- Jalankululle on varattu riittävästi tilaa ja reittiverkko on kattava
- Pyöräily on huomioitu omana liikkumismuotonaan sekä väylien että pysäköinnin osalta.

Katutason mitoitus ja aktiivisuus

- Ensimmäisessä kerroksessa sijaitsee palveluita, joihin on suoraan käynti kadulta
- Toiminnot levittäytyvät sään salliessa katutilaan
- Ympäristössä on tilaa kaupunkikulttuurille ja tapahtumille
- Tila on selkeästi rajattu ja mitoitus on ihmismittakaavainen
- Katutilassa on mahdollista nauttia perinteisestä tai ympäristötaiteesta

Rakennusten arkkitehtuuri

- Rakennusten julkisivut ovat monipuolisia ja niistä aukeaa ikkunoita kadulle
- Julkisivu on jaksotettu kävelijän nopeuteen siten, että siinä on vaihtelua 5-10 m välein. Katutilaan avautuvien korttelien on todettu olevan mielenkiintoisia, kun niissä on väh. 10 oviaukkoa/ 100 julkisivumetriä.
- Julkisivumateriaalit ovat paikkaan sopivia
- Julkisivuvalaistus on suunniteltu osana katualueiden viihtyvyyttä
- Liikerakentamiseen liittyvät mainokset ja logot on suunniteltu osana arkkitehtuuria

Katualueiden rakentamisen laatu

- Kävelyalueiden rakentamisessa on käytetty laadukkaita materiaaleja ja alueet ovat suunniteltu yksityiskohtaisesti.
- Kalusteita on tarpeellinen määrä. Kalusteiden valikoima on monipuolinen ja monikäyttöinen.
- Valaistus on korkeatasoinen.
- Katutilassa on puita ja istutuksia. Vehreys on viihtyvyyttä.
- Katutilaan liittyy vettä läpäiseviä pintoja tai hulevedet johdetaan muualle imeytettäväksi.

Turvallisuus

- Autoliikenteen nopeudet ovat alhaisia ja muiden liikennemuotojen kanssa syntyvät risteämiset turvallisia.
- Kadun tai aukion tapahtumia voi seurata asunnoista
- Valaistus on riittävä

Lähtökohdat

Suunnittelualueella on keskustamaiseen oleskeluun soveltuvia yleisiä alueita kaksi: tori ja Esikunnanpuisto. Muutoin suunnittelualue on asuinkorttelin pois lukien asiointin ja läpikulun aluetta. Torialuetta on jonkin verran kehitetty viime vuosina ja se soveltuu tapahtumien järjestämisen ohella jo jonkin verran oleskeluun. Kumpikin näistä oleskelua varten kehitetyistä alueista on valitettavasti varsin niukasti rajattu sellaisilla kortteilla ja toiminnoilla, että nämä toimisivat aktiivisina keskustan osina.

Kuva. Asfalttoitujen, epäkeskustamaisten alueiden määrä ja samalla ongelma näkyy ilmaku-
vasta.

Viihtyisyyttä heikentäviä tekijöitä on ympäristön passiivisuus, toteutettujen laadukkaiden oleskelupaikkojen vähyys, maantasolle toteutettujen auto-
paikkojen määrä sekä jossakin määrin liikennemelu. Esikunnanpuisto on hoidettu puistoalue, mutta alttiina liikennemelulle eikä sen johdosta ole vir-
kistysalueena toimiva, vaan toimii läpikulkupaikkana ja hyvänä visuaalisena
keskustan elementtinä.

Kaavaratkaisu

Esikunnanpuiston meluongelmaan ei esitetä ratkaisuksi meluesteen raken-
tamista Tuusulanväylän varteen, mutta tämä on mahdollista. Tuusulan-

väylän varteen voidaan suunnitella esim. melukaide. Esikunnanpuistoa rajaa-ville tonteille ei nykytilanteeseen nähden esitetä muutosta. Aunelan ja Taidemasarmin korttelialueiden käyttötarkoitus antaa nykyistä enemmän vapauksia, mutta se ei vaikuta merkittävästi virkistysmahdollisuuksiin.

Tykkimiehenpolun varteen on suunniteltu pieni katu- ja C-4 -korttelialueelle toteutettava aukio, joka sijaitsee mikroilmaston, liikennemelun ja rajavien korttelialueiden kannalta otollisesti.

Ratkaisu johtaa siihen, että keskusta-alueella oleva tori poistuu ja siten sillä olevat toiminnot ja tapahtumat tulee järjestää toisaalla. Lähin asemakaavoitettu, mutta vielä toteuttamaton laaja alue on Tuusulanväylän itäpuolella oleva Varuskunnanaukio (n. 2 ha). Keskusten luoteispuolella sijaitseva Jokipuisto on saavutettavissa hyvin ja kattaa virkistystarpeen - laajemmin oleskelualueita tarkastellen on todettavissa, että tätä varten varattuja alueita on riittävästi nyt valmistellun asemakaavan muutoksen jälkeen, vaikka Esikunnanpuisto ei tähän käyttöön ilman melusuojausta sovellukaan.

Kaavan liitteenä olevan viitesuunnitelman mukaan palvelukeskuksen maantasokerroksen kaakkoispäähän toteutetaan puolijulkiseksi mielletävän tila eli aula tai kauppakäytävä, jonka suunnittelussa voi hyödyntää em. luetteloa hyvistä laatukriteereistä. Asemakaavalla ei kuitenkaan ohjata tämän sisätilan toteuttamista, vaan sen ohjaus jää hanke- ja rakennussuunnitelun varaan.

Taide

Lähtökohdat

Valtuusto on hyväksynyt Hyrylän keskustan taideohjelman 8.6.020. Taideohjelmassa on palvelukeskushankkeeseen liittyen kerrottu:

"Hyrylän keskusta tulee tulevina vuosina kehittymään merkittävästi. Keskeisimpiä tällä hetkellä käynnissä olevia hankkeita on keskustan palvelu- ja liikekeskushanke, jonka tavoitteena on saada yhdistettyä kaupallisia ja kunnallisia palveluita yhden katon alle nykyisen keskusta-alueen pohjoispäähän. Rakennukseen on tarkoitus sijoittaa tilat uudelle kunnantalolle, josta työntekijät siirtyvät väistöön vuodenvaihteessa 2019-2020.

Mikäli keskustaan rakentuu laaja palvelu- tai liikekeskusrakennus, tulee keskuksen julkisiin sisä- ja ulkotiloihin sijoittaa taidetta."

Kaavaratkaisu

Taiteen sijoittaminen alueelle on kummassakin vaihtoehdossa mahdollista. Kumpikin aukio toimii kokonsa ja sijaintinsa puolesta pienimuotoisen ympäristö- tai esittävän taiteen sijoituspaikkana. Esikunnanpuisto on ilmeinen taiteen esille asettamisen alue.

Kaavamääräyksissä, koskien C-4- eli palvelukeskuksen korttelialuetta määrätään taiteen sijoittamisesta julkisivuihin. Tykkimiehenpolku määräysten perusteella muotoutuu taidepoluksi. Yksityiskohdat ovat ratkaisematta.

Palvelut

Lähtökohdat

Kaupan ja sen kehitysnäkymien osalta on laadittu yleiskaavan laadintaa ja palvelukeskuksen sijaintiin liittyen erillisiä selvityksiä, joista käy ilmi kaupallisen verkon nykytila ja kehittämistarve. Kts. [Tuusulan kunnan kaupan palveluverkkoselvitys \(Ramboll, 2018\)](#)

Keskusta-alueella on tällä hetkellä korttelissa 8007 Auratumin kiinteistöillä liikerakennusoikeutta 3950+500. Korttelialueelle rakennetuista rakennuksista suurempi on tällä hetkellä vailla käyttöä ja 500 kem²:n suuruudessa pienemmässä liikerakennuksessa toimii palveluita ja vähittäismyyntiä. Korttelissa 8027 eli Keskon liikekiinteistöllä on rakennusoikeutta liike- ja palveluiden tiloja varten 5500 kem². Korttelissa 8028 mm. kirjasto tarjoaa palveluita. Kulttuuripalveluita on lisäksi naapurissa, Taidekasarmin tiloissa. Sosiaali ja terveysasema sijaitsee niin ikään keskustassa.

Tuusulassa ei tällä hetkellä ole yhtään hypermarketia ja pienempien päivittäistavarakaupan verkossa on keskusta-alueen ulkopuolella puutteita, mikä näkyy päivittäistavarakaupan ostovoiman ulosvirtauksena (-21% v. 2016). Keskustahakuisen erikoiskaupan osalta ulosvirtaus on tätä suurempaa (-61 % v. 2016). Lisäksi on koettu, että palvelujen tarjonta on liian niukkaa, jotta keskusta-alueen voisi todeta olevan vetävä.

Kaavaratkaisu

Asemakaavan muutos mahdollistaa Hyrylän keskustaan merkittävän kaupallisen korttelialueen toteuttamisen. Kun liike- ja muita kaupallisten palveluiden tiloja toteutetaan C-4 -korttelialueelle 10 000 kem² ja toimisto- ja kokoontumistiloina 5000 kem², lisääntyy keskusta-alueella liikerakentamisen määrä 8100 kem² toteutuneeseen nähden, mikä on määrällisesti merkittävä lisäys. Toimisto- ja kokoontumistilojen määrä lisääntyy nykytilanteeseen nähden noin 3400 kem². Em. luvuissa on otettu huomioon vanhan ostoskeskuksen purkamisen.

Toistaiseksi on päättämättä miten toimitaan Hyrylän keskusta-alueen eteläkärjessä olevan päivittäistavarakaupan kiinteistön osalta, kun HOK-Elanto siirtää päivittäistavarakaupan toimintansa aiotusti sieltä palvelukeskukseen. Yksi varteenotettava ratkaisu olisi toteuttaa tällöin pääosin asuinrakentamista tähän eteläisen kiertoliittymän pohjoispuolella olevaan kortteliin. Jää myöhemmin päätettäväksi niin ikään, onko syytä näin toimittaessa jättää keskustan eteläpään myös jossakin määrin päivittäistavarakaupan kehittämismahdollisuuksia lähipalveluiden takaamiseksi. Näin toimittaessa keskusta-alueella päivittäistavarakaupan nettolisäys vähenisi arviolta 1000-1500 kem².

Esteettömyys

Asemakaava-alue on esteettömyyden kannalta normaalia aluetta ja toteutettavissa esteettömäksi ilman tätä ohjaavia kaavamääräyksiä. Lievä rinne on suunniteltavissa tavanomaisin kallistuksin esteettömäksi. Katu- ja muiden yleisten alueiden suunnitelmat laaditaan esteettömyyσειkat huomioon ottaen. Rakennusmääräyskokoelma edellyttää tätä rakennuslupakäsittelyssä.

Luonnonympäristö

Lähtökohdat

Alue on I-luokan pohjavesialuetta. Pieni osa pysäköintialueen hulevesistä johtuu maaperään.

Tämän lisäksi suunnittelualueella ei ole merkittäviä luontoarvoja. Suunnittelualue on suurelta toteutuneita rakentamisen kortteli- ja katualueita. Suunnittelualueen eteläosassa oleva Esikunnanpuisto on rakennettu virkistysalue.

Kaavaratkaisu

Asemakaavaluonnoksissa kaikki alueet on merkitty merkinnällä "pv" ja tämän todettu olevan tärkeää pohjavesialuetta. Koko aluetta koskee kaavamääräys:

Alue sijaitsee osittain tai kokonaan vedenhankintaa varten tärkeällä tai soveltuvalla pohjavesialueella, jolla ei sallita pohjaveden laatua tai määrää vaarantavia toimenpiteitä. Alueella rakentamista ja muuta maankäyttöä saattavat rajoittaa ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto sekä vesilainsäädökset hankkeiden luvanvaraisuudesta. Pohjavesialueella

- *Rakennukset on perustettava niin, ettei rakentaminen vaikuta pohjaveden korkeuteen eikä virtauksiin. Maanalaiset kellarikerrokset ovat sallittuja, jos ne voidaan toteuttaa pohjavedenpintaa alentamatta, siten että kellarin lattiapinnan korko on vähintään kaksi metriä luotettavasti todetun pohjaveden pinnan yläpuolelle.*
- *Ei saa rakentaa energiakaivoja. Mahdolliset lämmitysöljysäiliöt tulee sijoittaa suoja-altaaseen joko katoksen alle tai rakennuksen sisätiloihin. Suoja-altaan tilavuuden tulee olla suurempi kuin varastoitavan lämmitysöljyn tilavuus. Alueella ei saa irrallaan säilyttää tai varastoida muita nestemäisiä polttoaineita eikä pohjavettä vaarantavia aineita.*
- *Suunniteltujen muutos- ja korjaustöiden mahdollisista vaikutuksista pohjaveden laatuun on oltava yhteydessä joko rakennusvalvontaan tai kunnalliseen ympäristönsuojeluviranomaiseen.*
- *Katu- /liikennealueet tulee suunnitella siten, että liikenteen mahdolliset haitat pohjaveden laadulle voidaan minimoida.*

- *Moottoriajoneuvojen ajo- ja vähintään viidelle ajoneuvolle osoitetut pysäköintialueet sekä jäteastian sijoituspaikat ja muut vastaavat tulee päällystää öljyä läpäisemättömällä pintamateriaalilla tai pohjavesisuojauksen sisältävällä rakenteella. Määräys koskee myös kellaritiloja ja maanalaista pysäköintitilaa. Valumavedet tulee johtaa öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta hulevesiviemäroidyllä alueella hulevesiviemäriin ja edelleen pohjavesialueen ulkopuolelle. Rakennusluvan yhteydessä tulee esittää suunnitelma sammutusvesien hallinnasta niin, että sammutusvedet ja muut ei-imeytyskelpoiset hulevedet johdetaan öljynerotuskaivojen, biosuodattimien tai muiden vastaavien rakenteiden kautta.*
- *Rakennusten kattopinnoilta tulee johtaa biosuotimen tms. kautta maaperään imeytettäväksi vähintään 70 % hulevedestä.*

Pohjaveden laatuun liittyen ei voida olettaa tämän kaavamuutoksen myötä kohdistuvan haitallisia muutoksia.

Määrällisiä muutoksia on tutkittu kaavaehdotusvaiheessa laskennallisesti. Koska 70 % katoille kertyvistä hulevesistä on asemakaavamääräyksellä määrätty imeytettäväksi biosuotimen tms. kautta pohjavedeksi, ei voi olettaa pohjaveden määrän vähentyvän, vaan ennemminkin muutos on positiivinen.

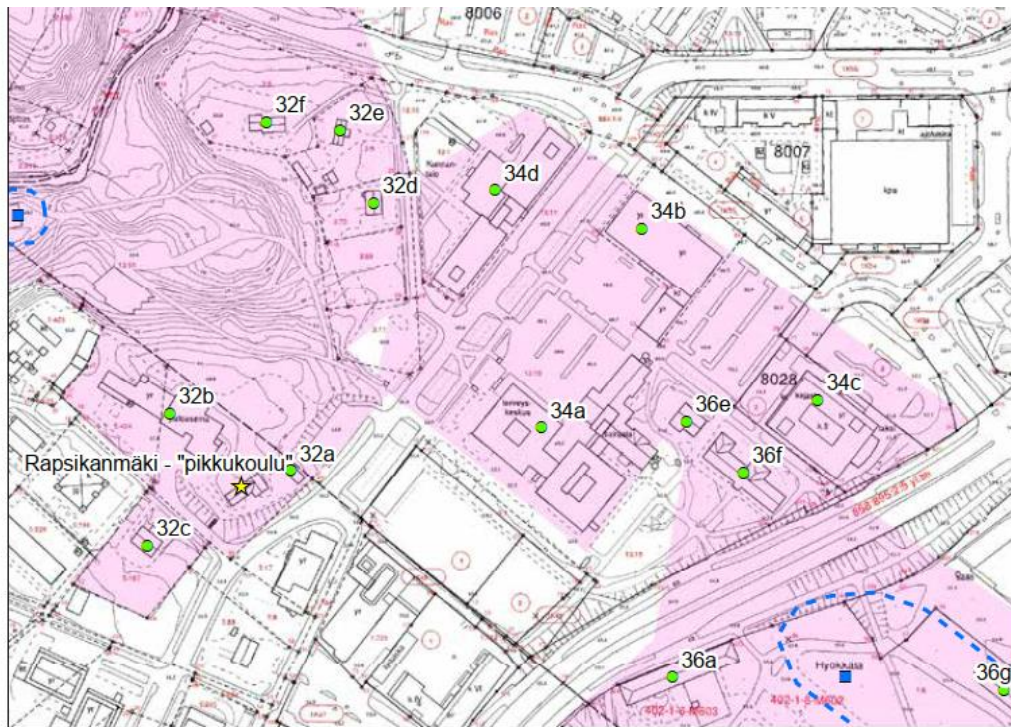
Palvelukeskuksen kattovesien imeytysrakenne on suunniteltu LPA-korttelialueen koillislaitaan. Mitoituksessa vuorokausisademääränä on käytetty 9 mm/vrk, joka kattaa noin 80% sadannasta, ja kun vettä edellytetään imeytettävän vähintään 70%:lta kattopintaa, vettä kertyy pelkästään palvelukeskuksen korttelialueelta hieman alle 65 m³.

Rakenne on mitoitettu sepelitäyttöisenä, jolloin rakenteen tilavuus on kolminkertainen. Imeytysrakenne sijaitsee maan (asfaltin) alla. Em. rakenteen mitoituksella saadaan imeytettyä n. 56 % kattopinnalle satavasta vedestä, mikä on nykyiseen määrään nähden hyvä lisäys.

Rakennussuojelukohteet

Lähtökohdat

Kulttuuriympäristö ja -rakennuskanta -selityksessä vuodelta 2018 on todettu alueella olevan kulttuurihistoriallisia arvoja seuraavasti.

© Tuusulan pohjakartta 2016

- ★ Rakennuskulttuurikohte
- Rakennettua kulttuurialuetta täydentävä rakennus tai rakennelma
- Muinajäännökset 2012 (Museovirasto)
- ▭ Muinajäännösalueet 2012 (Museovirasto)
- ▭ Valtakunnallisesti merkittävä RKY-kohte 2009 (Museovirasto)
- ▭ Rakennettu kulttuurialue

0 25 50 100 Metriä

Hyrylän nykyinen taajamakuva on syntynyt pääosin 1960-70-lvun vaihteessa, jolloin varuskunnan toiminnot olivat siirtyneet Järvenpääntien itäpuolelle ja tarvittavat maa-aluevaihdot puolustusvoimien kanssa oli tehty. Uusi kuntakeskus saatettiin suunnitella entiselle, pääosin puurakenteiselle kasarmialueelle: jäljelle jäi vain kaksi rakennusta, jotka palvelevat nykyisin kulttuuritointa mm. näyttelytiloina. Vuonna 2013 purettu seurakuntakeskus oli uuden kuntakeskuksen syntyäikakauden rakennuksista leimainta ja julkisivumateriaaliltaan poikkeavin Hyrylän keskusalueen pääasialliseksi julkisivumateriaaliksi kasarmialueen perintönä valikoituneesta punatiilestä. Terveyskeskuksen (34a; ei luokitusta) vuodelta 1970 on suunnitellut arkkitehti Reijo Keurulainen (laajennettu vuonna 1978 alkuperäiseen henkeen) ja se edustaa samaa minimalistista konstruktivismia purettuun seu-

rakuntakeskuksen kanssa. Terveyskeskuksen myöhempi laajennus vuodelta 2001 sen sijaan noudattaa tyypillisen 1990-2000-luvun vaihteen aikalaisrakentamisen yleispiirteitä. Torialueen ympärillä sijaitsevat myös Arno Savelan suunnittelema punatiiliverhoiltu ostoskeskus (34b; ei luokitusta) vuodelta 1983, Into Pyykön suunnittelema linja-autoasema vuodelta 1981 sekä vuonna 2001 kirjastoksi peruskorjattu entinen sotilasläänin esikunta ja kauppakeskus (34c; ei luokitusta), joiden muutoksista vastasivat Klaus Winqvist ja Olli Kumpulainen.

Hieman etäämmällä, vanhan Hämeentien v Arto Sipisen kilpailuvoittona suunnittelema kunnantalo (34d; luokka 3) on tyyppiesimerkki 1970-80-luvun vaihteen julkisesta rakentamisesta. Kunnantalo otettiin käyttöön 1.12.1980.55 Rakennuskokonaisuuden kunnantalo, kauppakeskus ja terveysasema arkkitehtoninen arvo paikallisella tasolla on suuri ja se ottaa hyvin huomioon kasarmialueen punatiiliarkkitehtuurin.

Krimin sodan muuttuessa kansainväliseksi selkkaukseksi Venäjän keisarikunnan joukkoja sijoitettiin Etelä-Suomeen mahdollisen hyökkäyksen varalta. Hyrylän sotilasleiri perustettiin strategiseen paikkaan Hämeenlinnan ja Heinolan maanteiden risteykseen, jossa se oli osa venäläisten linnoitusjärjestelmää.

Varsinainen varuskunnan tiilirakentamisen kausi ajoittuu vuosiin 1914-15, jolloin varuskunta-alueelle valmistui kaikkiaan 13 uutta rakennusta, yhtenä näistä kasarmikentän rakennusryhmän pohjoispuolelle puhelinkeskus (36e; luokka 1) sekä kiväärikomppanian esikunta (36f; luokka 1).

Kasarmialueella on kulttuurihistoriallista ja historiallista merkitystä niin paikallisesti kuin valtakunnallisestikin. Hyrylässä kasarmirakennukset ovat yhä tärkeä osa taajamakuva. Varuskunta-alueen ainolla puukasarmilla ja venäläisaikaisilla tiilisillä kasarmirakennuksilla on suuri rakennushistoriallinen arvo ja myöhemmät itsenäisyyden ajan rakennukset ovat paikallisesti merkittäviä. Alue on myös maakunnallisesti merkittävä rakennuskulttuurikohde.

36E Puhelinkeskukseksi nimetty rakennus vuodelta 1914.

36F Kasarmialueen esikuntarakennus vuodelta 1915 on nykyisin taidemuseo.

Kaavaratkaisu

Suunnittelualueella ei ole tällä hetkellä asemakaavalla suojeltuja rakennuksia. Tällä kaavamuutoksella edellä kuvatuista kohteista on merkitty asemakaavalla suojeltavaksi rakennus 36e eli "Aunela" ja 36f eli taidekasarmi. Rakennuksia koskee asemakaavamääräys sr-24:

Rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja aluekokonaisuuden kannalta arvokas rakennus. Korjaus- ja muutostyöt tulee toteuttaa siten, että rakennuksen olennaiset ominaispiirteet säilyvät. Jos rakennuksessa on aikaisemmin suoritettu rakentamistoimenpiteitä tämän tavoitteen vastaisesti, on rakennus korjaus- ja muutostöiden yhteydessä korjattava

ensisijaisesti entistään. Rakennusta ei saa purkaa. Rakennusta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä tulee neuvotella museoviranomaisen kanssa.

Kulttuuriympäristö ja -rakennuskanta -selvityksessä vanhan ostoskeskuksen kohde 34b joudutaan purkamaan asemakaavan toteuttamiseksi. Kohteelle ei ole merkitty selvityksessä sellaista erityistä arvoa, että purkaminen ei olisi mahdollista. Purkamisen mahdollistaminen on perusteltua keskusta-alueen tehokkuuden ja vetovoiman parantamiseksi.

Yhdyskuntatekninen huolto

Lähtökohdat

Kaava-alue on yhdyskuntateknisen huollon verkoston piirissä. Alueella on lisäksi merkittävä määrä muita johtoja, ml. kaukolämpöverkkoa.

Alueella on 1980-luvulla rakennettuja 110M- ja 160M -jakelujohtoja, jotka pääosin palvelevat alueella nyt toimivia kiinteistöjä. Merkittäviä runkovesijohtoja ei ole.

Runkoviemäri kulkee Palvelukeskuksen suunnitellun kiinteistön lounaisreunaa ja se on kunnostettu vuonna 2010 (280VIP). Runkoviemäri palvelee myös Tuusulanväylän itäpuolen kiinteistöjä.

Palvelukeskuksen taakse jäävän huleveden valuma-alue on noin 8 ha ja myös Tuusulanväylän itäpuolelta ohjautuu hulevesiä alueen läpi kohti Tuusulanjokea.

Kaavaratkaisu

Yhdyskuntatekniikan osalta toteutus edellyttää mm. vesihuollon, sähkö-, tele-, kaukolämpöverkkojen osalta muutoksia. Vesihuoltoverkon osalta on luonnosta laadittaessa tehty yleissuunnittelua tutkien mm. nykyisen torialueen poikki kulkeva johto voidaan korvata ja miten Tykkimiehen polun katualueelle ja tämän suuntaisesti voidaan sijoittaa tarvittavat johdot.

Kaukolämpöverkon muutoksia on jo kaavaehdotusta valmisteltaessa alustavasti suunniteltu.

Verkostomuutoksien suunnittelua jatketaan.

Maaperän rakennettavuus, pohjarakentaminen ja pilaantuneisuuden kunnostaminen

Lähtökohdat

C-4 (palvelukeskus) -korttelin alueelle a on tehty alustava seloste, joka on liitteenä 4H. Aiemmissa laajemmissa selvityksissä on todettu, että alue on

hyvin rakennettavissa. Maaperä on lähinnä hiekkaa ja soraa. Välikerroksina esiintyy alueella silttiä ja savea. Paalupituuden arvioidaan olevan 10-20 m. Maaperän tilan tietojärjestelmä MATTI:in ei ole merkitty suunnittelu- tai lähialueelle merkintöjä pilaantuneesta maaperästä.

Pohjaveden korkotietoja (TK 102, sote-aseman pysäköintikentän pohjoiskulma) maanpinnan ollessa korossa +49,58:

4.11.2019: W +38,48

21.11.2012: W +37,88

5.11.2012: W +36,78

Tätä tuoreemmat pohjaveden korkotiedot alueelta on esitetty liitteessä 4G.

Kaavaratkaisu

Ei asemakaavamääräyksiä rakennettavuuteen liittyen.

Korttelin tai yleisten alueiden rakentaminen ei edellytä erityisiä valmisteluja maaperän johdosta. Palvelukeskuksen toteutuessa täydessä laajuudessaan rakennettaneen kaksi kellarikerrosta, mikä on edellä kuvattujen pohjaveden korkotietojen mukaan mahdollista ilman, että lattiarakenteet olisivat pohjaveden pinnan alapuolella ja lattiarakenteiden ja pohjavedenpinnan väliin jää riittävä suojakerros.

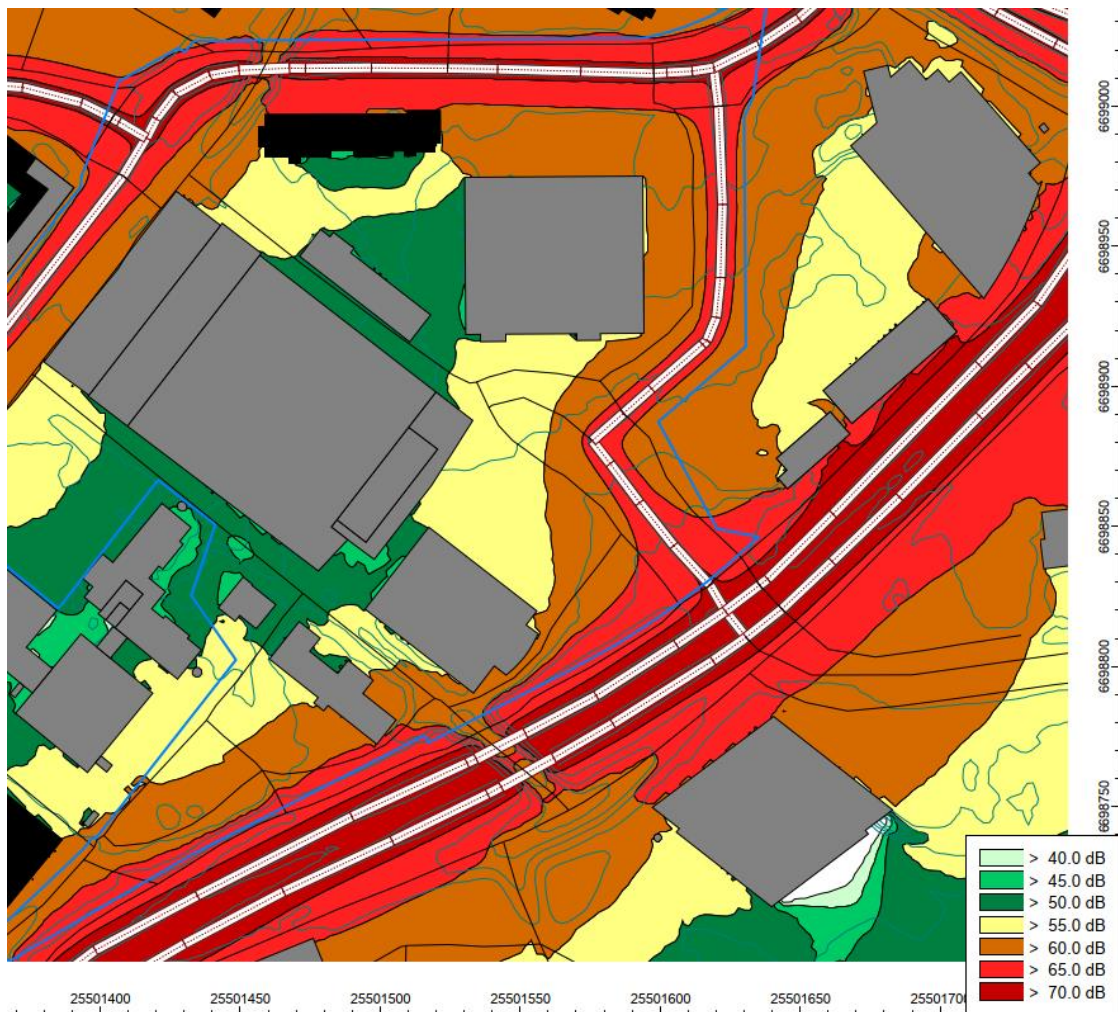
Rakentaminen edellyttää tukirakenteita toteutuksen ajaksi.

Ympäristöhäiriöt

Lähtökohdat

Liikennemelun lisäksi ei ole merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Alue ei ole lentomelualueetta.

Meluselvitys on laadittu kaavaehdotusvaiheessa (liite 4f).

Kuva. Ajoneuvoliikenteen tuottamat melualueet v. 2040 päiväaika, laskentakorkeus 2m.

Palvelukeskuksen Hyrylätien puoleisen julkisivuun kohdistuva melutaso on n. 60 dB. Tuusulanväylän melutasot kirjaston ja Taidekasarmin julkisivuihin ovat suuremmat. Taidekasarmin päätyjulkisivuun kohdistuu n. 65 dB melutaso. Taidekasarmin seinärakenne on hyvin melua vaimentava.

Melutaso Esikunnanpuiston alueella ovat suuremmat kuin virkistysalueeksi osoitettavalla alueella tulisi olla.

Koskenmäentien pohjoispuolella olevien asuinkorttelien melutaso on meluselvityksen mukaan tällä hetkellä niukasti ohjearvojen mukainen. Selvitys osoittaa, että yleinen liikennemäärän kasvu keskusta-alueella nostaa näiden korttelien melutasoja. Selvityksessä on tutkittu melutasojen hallitsemiseksi melukaideratkaisuja, joilla melutason saa alle ohjearvon.

Kaavaratkaisu

Esikunnanpuisto on merkitty suojaviheralueeksi (EV).

Kaavaan on lisätty yleismääräys koskien rakennuksissa sallittuja enimmäismelutasoja riippuen tilan käyttötarkoituksesta: "Ulkoa kantautuvasta melusta aiheutuvan melutason sisällä tulee alittaa melun A-painotetun ekvivalenttitason päiväohjeavot: kokoontumistiloissa 35 dB sekä liike- ja toimistohuoneissa 45 dB."

Meluselvitys osoittaa, että Koskenmäentien pohjoispuoleisten asuinkorttelien melutasot ovat ylittämässä ohjeavot. Tämä ei liikenteen määrien osalta johdu pääasiassa tämän asemakaavan muutoksen ratkaisusta, vaan melutason nousu johtuu yleisestä liikennemäärän kasvusta. Toki palvelukeskuksenkin toteuttamisella on oma osuutensa liikennemäärän kasvuun. Meluntorjuntarakenteen toteuttaminen jää kiinteistön omistajien vastuulle ja se on lainvoimaisen asemakaavan ja laaditun kaavamutoksen puitteissa mahdollista.

Pelastusturvallisuus / Rakennetekniikka

Lähtökohdat

Toteutuneessa ympäristössä ei ole pelastusturvallisuuden kannalta kaava-suunnittelussa erityistä huomioon otettavaa.

Kaavaratkaisu

Ei ole ollut tarvetta ratkaista ko. asioita tällä asemakaavan muutoksella. Pelastusreitit palvelukeskuksen osalta tutkitaan tarkemmin hankkeen edetessä.

Nimistö

Alueelle on esitetty yhtä uutta jalankulun ja pyöräilyn väylän nimeä. Palvelukeskuskorttelin itäpuolella on Lotankuja-niminen kevyen liikenteen väylä, jolla ei tähän mennessä ole ollut nimeä.

Alueella tällä hetkellä oleva Pysäkkikuja muuttuu rajaukseltaan niin pieneksi, että voidaan poistaa. Pysäkkikuja-osoitteessa on tällä hetkellä yksi kiinteistö.

Alueelle on esitetty kahta aukiota, jotka on nimetty alueen nimistöteeman mukaisesti Pikkulotan aukioksi ja Tiilikasarmin aukioksi.

Kaavamutoksen vaikutukset

Asemakaavan muutoksen vaikutukset on kuvattu kaavaselostuksen liitteissä 3d ja 4a-4e (liikenteen toimivuus, liittymäjärjestelyt ja näihin liittyvät kustannukset).

4. TOTEUTUS

Palvelukeskuksen kortteli toteutetaan kerralla, vaiheistaminen ei ole tavoiteltavaa ehkei mahdollistakaan. Linja-autoaseman siirtämisestä johtuen toteuttaminen tulee vaiheistaa siten, että ennen palvelukeskuksen täysimääräistä käyttöönottoa linja-autoaseman siirto tulee olla valmis.

Vesihuollon ja katujen rakentaminen on toteutettava etukäteen tai samanaikaisesti korttelin rakentamisen kanssa. Osa vesihuoltoverkon muutoksista tulee toteuttaa ennen palvelukeskuksen korttelin toteuttamisen aloittamista, koska oleva vesihuoltoverkko kulkee osin palvelukeskuskorttelin tai auki kaivettavien alueiden läpi.

Koska rakentamisalue sijaitsee ydinkeskustassa, tulee rakentamisen aikaisiin tilapäisjärjestelyjen osalta tehdä erillinen suunnitelma.

Toteutus voi käynnistyä melko pian asemakaavan muutoksen saatua lainvoiman. Tarkoituksena on sopia aikataulusta toteutukseen liittyvissä, myöhemmin toteuttajan kanssa tehtävässä toteutussuunnitelmassa.

Mikäli kaavamuutos saa lainvoiman vuoden 2022 kesällä, voi alueen toteutus käynnistyä vuoden 2022 loppuun mennessä. Palvelukeskuskorttelin ja lähialueen yhdyskuntateknisten muutosten toteuttaminen kestää kaksi vuotta.

Yhdyskuntateknisten johtojen muutostöitä ja vanhan ostoskeskuksen purkaminen voidaan tehdä ennen asemakaavan saamista lainvoimaiseksi.

Palvelukeskuksen tontin tonttikauppa ja vuokrasopimus LPA-tontista

Palvelukeskuksen tontin myyminen ja pysäköintitontin vuokraaminen toteutettavaksi tapahtuu erillisillä päätöksillä.

Palvelukeskuksen tontin myyminen on ollut lähtökohta hankkeesta neuvoteltaessa. Lisäksi tarkoituksena on, että mm. pintapysäköintikäyttöön muutettava nykyinen linja-autoaseman alue jää kunnan omistukseen ja alue tai osa siitä voidaan vuokrata esim. 15 vuoden vuokrasopimuksella palvelukeskuksen pintapysäköintikäyttöön. Tämä on järkevää, jotta myöhemmin, kun kirjasto todennäköisesti puretaan, voidaan kirjaston tontti ja tuleva pysäköintialue kehittää kokonaisuutena.

5. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Kaavaratkaisu vastaa valtakunnallisiin tavoitteisiin (valtioneuvoston päätös 14.12.2017). Näistä kaavaratkaisun valmistelussa on erityisesti painotettu seuraavia:

- Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.
- Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.

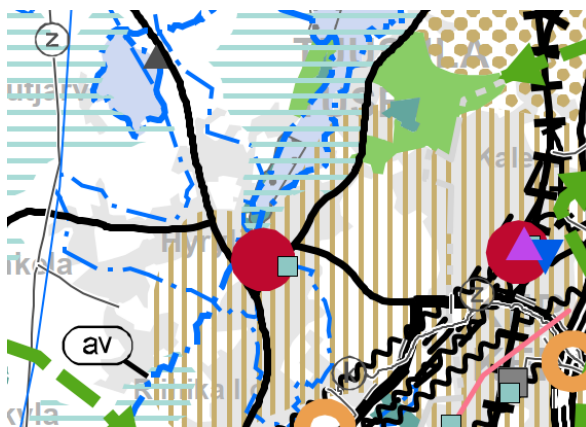
Tavoitteiden huomioon ottamista selostetaan tarkemmin asemakaavan kuvauksen kohdissa *Alueiden käyttötarkoitus ja korttelialueet, liikenne* sekä *Ympäristöhäiriöt*.

Kaavaratkaisu ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa.

Maakuntakaava

Uusimaa 2050 -kaava kattaa lähes koko Uudenmaan alueen, ja sen aikatahtain on vuodessa 2050. Kaikki maankäytön keskeiset teemat yhteen koossa maakuntakaava on valmisteltu vuosina 2016–2020. Hallinto-oikeuden 24.9.2021 valituksista antaman päätöksen jälkeen kaavakokonaisuus on tullut voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin.

Maakuntavaltuusto hyväksyi Uusimaa-kaava 2050 -maakuntakaavakokonaisuuden 25.8.2020, ja maakuntahallitus päätti kaavojen voimaantulosta 7.12.2020.

Kuva. Ote Uusimaa 2050 -kaavasta

Uusimaa-kaavassa suunnittelualue sijoittuu keskustatoimintojen alueelle, taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeelle, pohjavesialueelle.

Tuusulanväylä ja Hämeentie on merkitty maakunnallisesti merkittäviksi teiksi. Neliöllä on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue.

Asemakaavaratkaisu on maakuntakaavan mukainen.

Yleiskaavat

Yleiskaava 2010

Oikeusvaikutuksettomassa yleiskaava 2010:ssa suunnittelualue on merkitty keskustatoimintojen alueeksi (punainen C-alue). Alue on tarkoitettu keskustaan soveltuvia julkisia ja yksityisiä palvelu- ja toimitiloja, ympäristöä häiritsemättömiä työtiloja ja asuntoja varten.

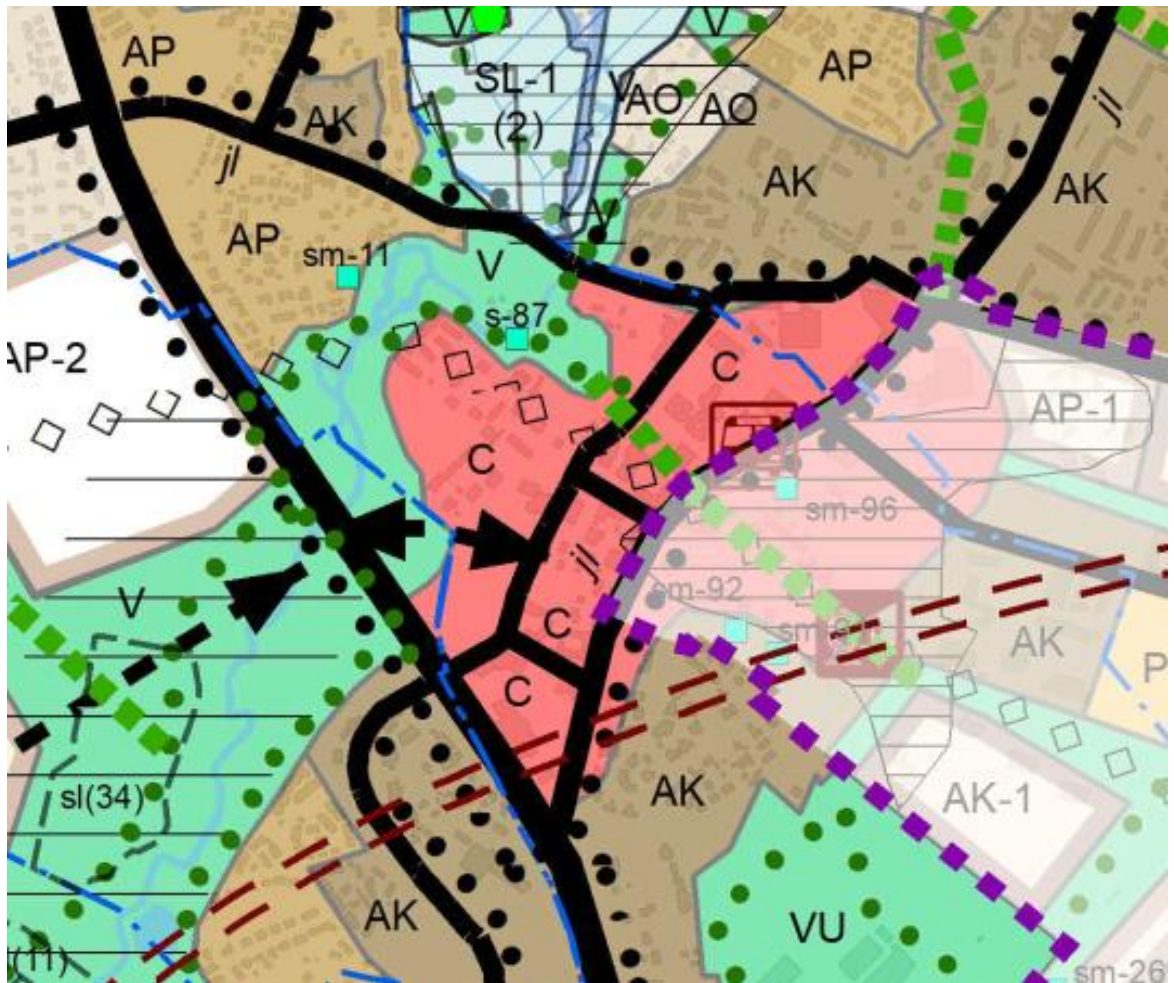
Asemakaavaratkaisu on yleiskaava 2010:n mukainen.

Hyrylän laajentumissuunnat -osayleiskaava

Aluetta koskee Hyrylän laajentumissuunnat -osayleiskaava, mikä on oikeusvaikutteinen muilta kuin liikenneverkkoa koskevilta osin. Tämän kaavamuutoksen suunnittelualue kuuluu osayleiskaavan asemakaavoitettuun alueeseen, mille ei ole osoitettu käyttötarkoituserkintää. Tuusulanväylä on merkitty osayleiskaavassa seututieksi ja Hyrylääntie sekä Koskenmäentie kokoojakaduksi. Kummankin varteen on merkitty kevyen liikenteen reitit. Asemakaavaratkaisu on osayleiskaavan mukainen.

Tuusulan yleiskaava 2040

Tuusulan yleiskaava 2040:n ensimmäinen ehdotus on ollut julkisesti nähtävillä. Toinen ehdotus on valmisteltu vuoden 2021 lopussa käsiteltäväksi ja tämän jälkeen julkisesti nähtäville. Yleiskaava 2040:n ehdotuksessa suunnittelualue on merkitty keskustatoimintojen alueeksi: "Alue varataan keskustaan soveltuvalla asumisella sekä hallinto-, toimisto-, palvelu- ja myymälätiloille sekä virkistykseen. Aluetta tulee kehittää tiivistyvänä, erityisesti kävelyyn ja pyöräilyyn perustuvana ja kaupunkikuvaltaan laadukkaana ympäristönä. Alueelle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä. Alueen pysäköintiratkaisut on toteutettava kokonaisvaltaisesti pyrkien keskitettyyn ja vuorottaiskäyttöiseen ratkaisuun."

Kuva. Ote yleiskaava 2040:n ehdotus II:sta Hyrylän keskustan alueelta

Tuusulanväylä eteläisestä kiertoliittymästä pohjoiseen, Järvenpääntie ja Kulloontie on merkitty seututie/pääkatu -merkinnällä. Hyryläntie ja Koskenmäentie on merkitty yhdystie/kokoojakatu -merkinnällä. Palloviiva merkitsee pyöräilyn runkoverkkoa.

Suunnittelualue on eteläosaltaan 1-luokan pohjavesialuetta.

Asemakaavaratkaisu on Yleiskaava 2040:n ehdotus II:n mukainen.

Asemakaavat

Alueella on voimassa useita asemakaavoja (nro:t 43, 54, 67, 85, 3204, 3205, 3565, 3182, 3271 ja 3364.).

Vanhan ostoskeskuksen alue on osoitettu liikerakennusten korttelialueeksi (AL), jolla on rakennusoikeutta 3700 kem². Ostoskeskuksen ja kirjaston välinen alue on asemakaavoitettu autopaikkojen korttelialueeksi (AP), Kirjaston alue on asemakaavassa julkisten lähipalvelurakennusten korttelialuetta (3525 kem², YL-8), linja-autoasema henkilöterminaalin korttelialueeksi (LHA-1), VVO:n asuinkerrostalo asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK-34, 3500 kem²), Auratumen kiinteistö liikerakennusten korttelialueeksi, jolle saa

sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön (KM-1, 3950+500 kem²) ja Kesko Oyj:n kiinteistö liike ja toimistorakennusten korttelialueeksi, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön (KMT-1, 5500 kem²).

Kirjaston lounaispuolella olevat vanhat kasarmirakennukset ovat yleisten rakennusten korttelialueella (Y-11, 700+200 kem²) ja tämän lounaispuolella oleva Esikunnanpuisto on virkistysaluetta (VP).

Muu alue on lainvoimaisessa asemakaavassa osoitettu katualueiksi, aukioksi, Tuusulanväylä suunnittelualan pohjoisosaltaan liikennealueeksi ja tämän viereisiä alueita kiertoliittymän yhteydessä virkistysalueiksi.

Kuva. Ote ajantasa-asemakaavasta.

Lainvoimaisista asemakaavoista koottua ajantasa-asemakaavayhdistelmää voi tarkastella mm. [kunnan karttapalvelussa](#).

Rakennuskiellot

Alueella on ei ole voimassa maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamaa rakennuskieltoa.

Muut maankäytön suunnitelmat ja päätökset

Hyrylän keskustan yleissuunnitelma

Yleissuunnitelma on oikeusvaikutukseton maankäytön suunnitelma, jonka avulla visioidaan tulevaa kehityssuuntaa ja varmistetaan eri kehitysvai-

heissa olevien hankkeiden yhteensopivuus. Valmisteilla olevaa yleissuunnitelmaa ei ole vielä hyväksytty. Yleissuunnitelman valmistelu jatkuu edelleen. Tätä asemakaavan muutosta valmistellaan rinnakkain yleissuunnitelman kanssa.

Yleissuunnitelmaehdotus on liitteenä 4i.

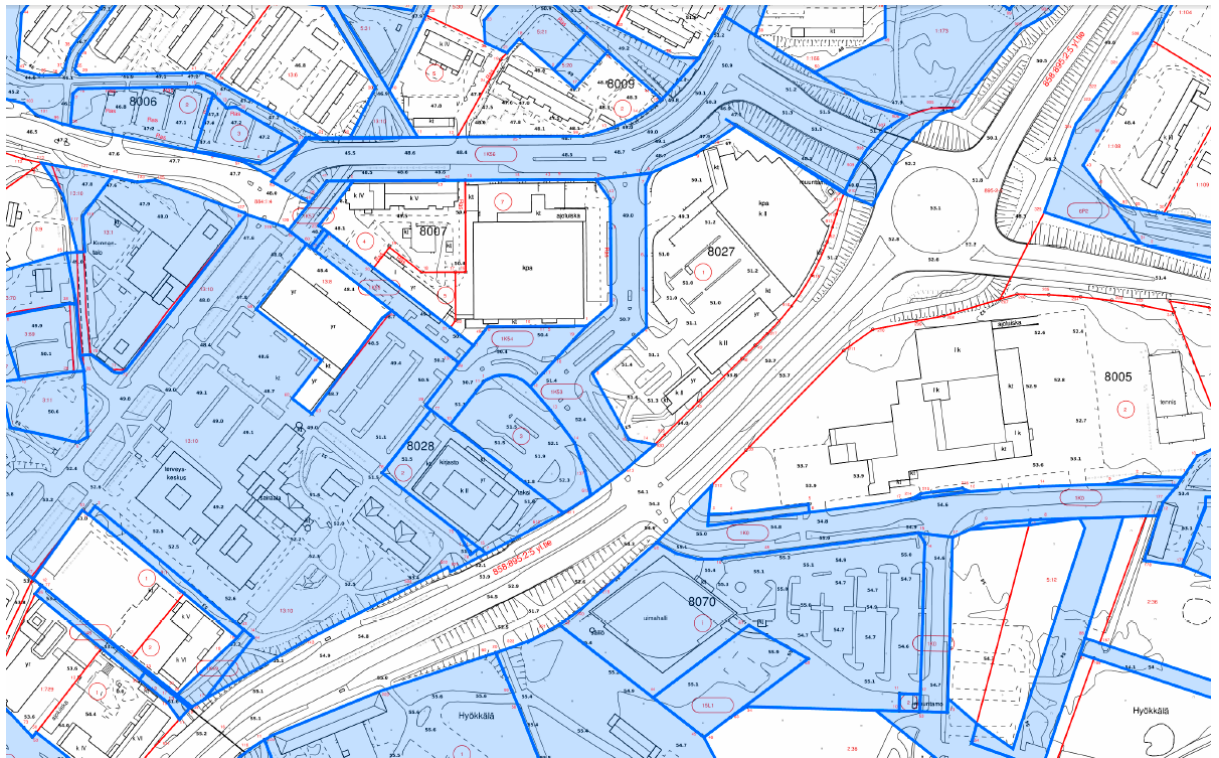
Yleissuunnitelma toimii tämän asemakaavan muutoksen laajempänä maankäytöllisenä eli yleiskaavatason tarkasteluna, jolla varmistetaan, että laadittava asemakaavan muutos on kontekstinsa osalta oikeanlainen ratkaisu.

Asemakaavan muutos on yleissuunnitelman ratkaisun mukainen.

Pohjakartta

Tuusulan kunta on laatinut asemakaavan pohjakartan, joka on MRL 54 §:n mukainen.

Maanomistus ja sopimukset

Kunnan maanomistus osoitettu värillisinä alueina

Suuri osa suunnittelualueesta on Tuusulan kunnan omistuksessa. Vanhan ostoskeskuksen kiinteistön omistaa Kiinteistö Oy Hyrylän Ostoskeskus (100 % kunnan omistuksessa). Linja-autoaseman pohjoispuolella olevan liikekiinteistön Koy Pysäkkikuja 1 omistaa AKR Tuotto Ky, joka on Auratum Kiinteistö Oy:n hallinnoima, Koskenmäentien varressa toteutuneen asuinkerrostalokiinteistön omistaa VVO Kodit Oy. ja pohjoisen kiertoliittymän viereisen liikekiinteistön omistaa Kesko Oyj. Tuusulanväylä on yleinen tie.

Mikäli muutettavan asemakaavan alueelle sijoittuu yksityisten maanomistajien kiinteistöjä, on maanomistajien kanssa tarkoitus tehdä maankäyttösopimukset maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Muutettavan asemakaavan raajaus tarkentuu prosessin aikana.

Helsingin osuuskauppa Elanto ja kunta ovat solmineet kunnanhallituksen 12.10.2020 hyväksymän aiesopimuksen (liite 8) alueen kehittämiseen liittyen.

Muut lähtökohdat

Tuusulan kunta ja HOK-Elanto ovat kilpailuttaneet palvelukeskuksen hankinnan. Kunnanhallitus [päätty 14.6.2021 § 230](#) valita Hyrylän liike- ja palvelukeskuksen toteuttajan hankintaa koskevan tarjouskilpailun voittajaksi kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehneen NREP Oy:n, Lehto Tilat Oy:n ja Parviainen Arkkitehdit Oy Ltd:n muodostaman ryhmittymän. Ryhmittymän kilpailutusvaiheessa jättämä tarjous on ollut lähtökohtana hankkeen jatkosuunnittelulle. Kaavaehdotuksen laadinta pohjautuu kaavaluonnoksesta saatuun palautteeseen ja hankkeen jatkosuunnittelun aikana tehtyihin ratkaisuihin.

Selvitys alueen oloista, rakennuskannasta ja muista ympäristöominaisuuksista on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa "Asemakaavan kuvaus" kunkin aiheen kohdalla.

6. SUUNNITTELU- JA KÄSITTELYVAIHEET

1) Vireilletulo ja alkuvaihe

Kaavoitus on tullut vireille 7.8.2019 kuulutuksella osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä asettamisen yhteydessä. Hankkeesta on kerrottu Tuusulan kunnan kaavoituskatsauksissa 2019-2020. Hanke on merkitty kaavoituksen työohjelmaan kärkihankkeeksi.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on lähtenyt tiedoksi kuntakehityslautakunnalle. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä 7.8.-9.9.2019.

Vireilletulosta ja OAS:n nähtävilläolosta on ilmoitettu osallisille kirjeillä ja Tuusulan kunnan nettisivulla sekä lehti-ilmoituksella.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä TuusInfossa (Tuusulan pääkirjaston rakennuksessa, Autoasemankatu 2, Hyrylä) sekä Tuusulan kunnan nettisivulla (Asuminen ja ympäristö/Kaavoitus ja maankäyttö/Viireillä olevat kaavahankkeet).

Aloitusvaiheen keskustelutilaisuus pidettiin 27.8.2019 Hyrylän ostoskeskuksen kokoustila Ostarissa.

[Yhteenveto lausunnoista ja lyhyt kuvaus miten niihin on luonnosvaiheessa reagoitu](#)

K-U Vesi kuntayhtymä painotti pohjavesialueen merkitystä ja sen veden laadun ja määrän turvaamista.

Kasvatus- ja sivistyslautakunta kiinnitti huomiota hankkeen merkitykseen ja siltä edellytettävään laatuun sekä edellyttää panostamista katutilaan so. aukioon. Samaa edellytti Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta, joka lisäksi esitti mm. että Aunela tulee varata kokoontumisrakennukseksi ja Taidekasarmi esittävän taiteen tilaksi ja että viher- ja kevyenliikenteen yhteys Rykmentinpuistosta Tuusulanjärvelle on turvattava. HSL esitti, ettei linja-autoasemaa tulisi siirtää.

Kaavaluonnosvaiheessa kaavamääräyksillä on varmistettu, ettei pohjaveden määrä merkittävästi vähene ja että sen laatuun kohdistuu entistä vähemmän riskejä.

Kaavaluonnoksen ve 2:ssa on varattu n. 30 x 40 m suuruinen aukioalue kirjaston ja vanhojen varuskuntarakennusten yhteyteen kevyen liikenteen solmukohtaan. Vanhat rakennukset on merkitty suojeltaviksi ja kokoontumiskäyttöön toiveen mukaisesti.

Linja-autoaseman siirtämisestä tai paikalleen jättämisestä käytävän keskustelun tueksi on tuotettu liikenneselvitys. Luonnosvaiheessa ve 1:ssa linja-autoasema siirrettäisiin toisaalle, ve 2:ssa se jäisi paikalleen.

Yhteenveto mielipiteistä

Kirjallisia mielipiteitä saapui kaksi. Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat kulttuurihistoriallisten arvojen vaalimiseen, liikenneratkaisuihin ja liikenteen aiheuttamiin häiriöihin, suunnittelu yhteistyökumppaneihin ja asumisen määrään alueella. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon aikana saatu palaute vastineineen on liitteessä 5.

2) Kaavaluonnos

Kaavaluonnosvaiheessa oli palvelukeskuskorttelin osalta tutkittu kahta vaihtoehtoa: ve 1 "A4" ja ve 2 "Kaikilla mausteilla". Kummassakin vaihtoehdossa oli sama rakennusoikeus, kerrosluku ja pitkälti samat asemakaavamääräykset. Vaihtoehto 1 perustui ensisijaisesti HOK:n aiemmin esittämiin tavoitteisiin. Vaihtoehdossa 2 oli tutkittu ve 1:ssä esitetyn ratkaisun ohella, miten suunnitelmaa voisi kehittää niin, että se vastaisi paremmin kunnan tavoitteita. Alle taulukkoon on koottu vaihtoehtojen suurimmat eroavaisuudet.

ve 1, A4	ve 2, Kaikilla mausteilla
Pintapysäköintiä nykyisen linja-autoaseman kohdalla. Linja-autoasema siirtyisi esim. Rykmentin puistotien varteen uimahallin yhteyteen.	Linja-autoasema on nykyisellä paikallaan

Palvelukeskuksen kortteli suora-kaide, sopii paremmin Prisman konseptiin.	Monimuotoisempi kortteli, lisähaasteita sisätilojen suunnittelulle, mutta Tiilikasarmin aukio parantaa katutilaa ja keskustan laatua.
Niukemmin mahdollisuuksia erikoistavarakaupan ja palveluiden toteuttamiseksi.	Enemmän liiketilaa saman sisäyhteydellä saavutettavissa. Koskenmäenpolku korvataan palvelukeskuksen sisäisellä yhteydellä
Palvelukeskuksen kehittämien ta-pahtuu kunnan omistamalla maalla.	Enemmän sopimusosapuolia ja siten hitaammin ja vaikeammin toteutettavissa.
Ei maantasoyhteyttä pohjoiseen kiinteistöön, mutta pysäköintikellarien yhdistäminen mahdollista.	Maantasoyhteys pohjoiseen kiinteistöön kellariyhteyden lisäksi,

Kaavaluonnoksen käsittely ja nähtävilläolo

Asemakaavan muutosluonnos oli julkisesti nähtävillä 6.1.-7.2.2021 MRA 30 §:n mukaisesti. Yleisötilaisuus järjestettiin vain teamsilla koronatilanteesta johtuen 13.1.2021.

Kaavaluonnoksesta saadun palautteen yhteenveto

Kaavaluonnoksesta saadussa palautteessa esitettiin kritiikkiä luonnosvaiheen vaihtoehdoista. Pääasiassa kannanotoissa esitettiin, että palvelukeskushanke vaikuttaa olevan liian suuri paikalleen, julkisivujen osalta haastava, liikenteellisesti ongelmallinen, eikä kaupunkitilan osalta vastaa tavoiteltua tasoa.

Linja-autoaseman siirtämisvaihtoehto sai osakseen kritiikkiä.

Taidekasarmin ja Aunelan korttelien osalta kaavaluonnosta pidettiin pääasiassa onnistuneena.

3) Ehdotusvaihe

Kaavaehdotuksen valmistelun aikana järjestettiin kaikille avoin tilaisuus keskustella Hyrylän keskustan kehittämisestä ja palvelukeskushankkeesta sekä tästä asemakaavan muutoksesta. Tilaisuus järjestettiin 5.10.2021 ja siihen osallistui joko paikalla tai etänä noin 60 aiheesta kiinnostunutta.

Kaavaehdotusta valmisteltaessa tehdyt muutokset luonnokseen nähden

1. Kaavamuuotosalueen rajausta on muutettu. Kaavamuuotoksen rajauksesta on poistettu kortteli 8007 (asuinrakennuksen ja liikerakennuksien kortteli) ja osa korttelista 33075 (sote-asema pysäköintialue).
2. Tiealuetta on Tuusulanväylä-Autoasemankatu -liittymästä Tuusulanväylä-Kulloontie -liittymän eteläpuolelle asti sisällytetty kaavamuuotukseen katualueena. Aiemmin tiealueeksi asemakaavoitettu osuus Tuusulanväylästä on merkitty katualueeksi ja tämän itä- ja länsilaitaan on merkitty ajoneuvoliittymäkielto. Kiertoliittymän ja nyt muodostuvan katualueen likimääräinen liittymäkohta on merkitty nuolimerkinnällä.
3. Alueelle on osoitettu kaksi aukiota, Pikkulotan aukio ja Tiilikasarmin aukio.
4. Palvelukeskuskorttelin (C-4) rakennusoikeudeksi on muutettu 10 000 kem² liikerakennusoikeutta ja 5000 kem² toimisto- ja kokoontumistilojen rakennusoikeutta erottaen aiempaa selvemmin käyttötarkoitukset.
5. C-4 -korttelialueen kaavamääräystä on tarkennettu kaupunkikuvalisten laatuvaatimusten ja korttelialueen katualueisiin liittymisen osalta.
6. C-4 -korttelin kellariin johtavien ajoluiskien sijainteja on hieman muutettu: Hyryläntielle johtava luiska on sijoitettu nyt C-4-korttelialueelle ja Koskenmäenpolun itäpäässä oleva toinen luiska on määritelty toteutettavaksi siten, että kevyen liikenteen aluetta jää enemmän Koskenmäenpolun ja Lotanpolun liittymäalueelle.
7. Kirjaston korttelin 8028 käyttötarkoitusta muutettu siten, että kortteliin voi toteuttaa enintään 20 % rakennusoikeudesta liiketiloina.
8. LPA-korttelialuetta koskevaa määräystä on muutettu siten, että ko. korttelialueelle tulee toteuttaa sulkumerkinnällä osoitettujen korttelien autopaikat, ellei niitä rasitesopimuksin toteuteta toisaalle.
9. Esikunnanpuisto on merkitty muutosehdotuksessa suojaviheralueeksi (EV), koska alueen liikennemelutasot ovat ilman melusuojausta suuremmat kuin virkistysalueella voi olla.
10. C-4 -korttelialueen rajausta on tarkennettu.
11. C-4 -korttelialueen Hyryläntien puoleisella rajalla oleva ajoneuvojen tonttoliittymäkieltoa on lyhennetty.
12. Pysäkkikuja -kadun nimi on poistettu.
13. Koskenmäenpolun itäpäähän merkitty aukio on nimetty Pikkulotan aukioksi.
14. Ns. Taidekasarmin kortteli on merkitty C-5 -käyttötarkoituserkinnällä, mikä mahdollistaa luonnosvaiheessa esitetyn yleisten rakennusten korttelialuumerkintää (Y-18) laajemmin erilaisia käyttötarkoituksia. Edelleen rakennusta esitetään suojeltavaksi ja sen käyttö yleisenä rakennuksena on mahdollista.
15. Kaavaan on lisätty yleismääräys koskien rakennuksissa sallittuja enimmäismelutasoja riippuen tilan käyttötarkoituksesta: "Ulkoa kantautuvasta melusta aiheutuvan melutason sisällä tulee alittaa melun

A-painotetun ekvivalenttitason päiväohjearvot: kokoontumistiloissa 35 dB sekä liike- ja toimistohuoneissa 45 dB."

16. LPA-korttelialueelle on merkitty osa-alue maanalaistaimetystrakennetta varten.
17. LPA- ja YL-10 -korttelialueen kautta on merkitty kevyen liikenteen yhteys Lotanpolulle.

Kaavaehdotuksen käsittely

Asemakaavaehdotus käsiteltiin kuntakehityslautakunnassa 15.12.2021 ja kunnanhallituksessa xx.xx.202x. Kunnanhallitus päätti asettaa asemakaavaehdotuksen julkisesti nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti.

4) Kaavamuutoksen hyväksyminen

Kaavaehdotuksesta saatavan palautteen perusteella kaavaehdotukseen voidaan tehdä vielä muutoksia. Mikäli mahdolliset muutokset ovat vähäisiä, eivätkä edellytä uutta kaavaehdotuksen julkista nähtävilläoloa, asemakaavan muutos valmistellaan hyväksyttäväksi. Tavoitteena on päästä hyväksymiskäsittelykierrokselle ennen kesää 2022. Hyväksyttävää asemakaavan muutosta käsittelee ensin kuntakehityslautakunta, sitten kunnanhallitus ja lopulta asemakaavan hyväksymisestä päättää kunnanvaltuusto.

Tuusulassa 15.12.2021

Anne Olkkola
kaavoituspäällikkö
Tuusulan kunta